

הקבצו

בית וועד לחניכי הישיבות
העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

דרכה של תורה

מאמר תורני בנושא ע"פ תורת מוהר"ן

ספירת העומר - לשם מה?

הדברים כמובן טעונים ביאור, מה פשרם של הימים הללו, מדוע הם נצרכים, ומה נחיצותה של הספירה הזאת שאי אפשר בלעדיה. לכשנבין זאת, נדע את המטרה הנעלה של הספירה, ואת רום ערכם של הימים הללו.

יום התונתו - זו מתן תורה

היסוד להבנת הדברים נעוץ בהבנת מהותה של קבלת התורה.

אילו קבלת התורה היה בסך הכל עניין טכני של קבלת ספר הוראות, שכולל בתוכו תר"ג מצות - מהם מצוות עשה ומהם מצוות לא תעשה - לא היינו צריכים בכלל את המעמד הגדול הנקרא "מעמד הר סיני"; לא היה צורך במעמד מיוחד לשם כך, מעמד של קולות וברקים, מעמד של גילוי אלוקות נפלא ונורא שלא היה כמותו, מעמד של

תחיית המתים, מעמד שכל העולם המתין עבורו אלפי שנים והיה שותף לו; וגם לא היה צורך לקבל את התורה כל שנה מחדש. הרי כבר קבלנו, ואנו כבר יודעים מה מוטל עלינו לעשות.

אבל לא. קבלת התורה איננה עניין טכני. קבלת התורה גם איננה קבלת מצוות. אילו כך הוא היה, לא היינו

יכולים להכריז ולומר "נעשה ונשמע" - וכי ידענו מה הוא עומד לצוות, שכבר יכולנו להתחייב על כך מראש?! אז לא. לא זו היא קבלת התורה, ולא זהו מעמד הר סיני.

קבלת התורה - זה מעמד של חתונה. קבלת התורה היא הכרות הנאמנות הגדולה בתבל, הכרזה היסטורית ונוראת-הוד, הכוללת כאחת הכרזה מצד החתן "פתחי לי אחותי רעייתי יונתי תמותי" והכרזה מקבילה מצד הכלה "כי אנו עמך ואתה אלוקנו, אנו בניך ואתה דודנו, אנו רעייתך ואתה דודנו". מעמד נורא ומרגש שלא היה כמותו, וכל העולם היה שותף אליו - "עליונים ששו ותחתונים עלו בקבלת תורה מסיני", מדוע - כי "תואר כלה מאד נתעלה בקבלת יום זה עשרת הדברים".

זהו קבלת התורה. ורק מתוך ההרגש הזה, ומתוך הנאמנות העמוקה הזו, עלתה הצעקה "נעשה ונשמע", ללא שום פקפוק וחשש, אין זו הכרזה 'קבלת מצוות', המלווה בחשש מי יודע מה יצוה עלינו, אלא הכרזה "חסד נעוריך אהבת כלולותיך, לכתך אחרי במדבר", לאמור: אנתנו אחריך - באש ובמים.

עניינה של הספירה בפשטות הוא - הכנה וציפייה לקראת היום הגדול, יום מתן תורתנו. לשם כך אנו סופרים יום ועוד יום, שבוע ועוד שבוע, מתוך התרגשות והתכוננות למעמד הגדול של קבלת התורה. אבל לכשנתבונן מעט, העניין אינו מובן. מדוע בכלל ישנה תקופה כזאת? הלא כל מטרתה של יציאת מצרים היא קבלת התורה, כמו שנאמר "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים על ההר הזה", משכך, מן הראוי היה שתיכף ומיד סמוך ליציאת מצרים יתקיים המעמד של קבלת התורה. מדוע אם כן נדחה מתן תורה בחמישים יום?

יתירה מזו, חג השבועות אין לו בכלל תאריך. התאריך שלו הוא - בסיום חמישים ימי ספירה!... התמונה אם כן הפוכה לגמרי; אין כאן תאריך שגורם את הצורך להמתין, וממילא את הספירה וההשתוקקות, אלא יש כאן צורך להמתין, לספור ולהשתוקק, וזה מה שקובע את התאריך! הדבר אומר כמובן דרשני.

ואחר כל זה, היה לנו לכנות את הימים הללו: "ספירה למתן תורה", שהרי זו כל מהותם - המתנה וציפייה לקבל את התורה. אבל למרבה הפלא הם אינם מכונים כך, אלא "ספירת העומר", כביכול כל הספירה איננה אלא לקרבן העומר, מה פשר הדבר?

המסקנה העולה בהכרח מן הדברים היא: ביציאת מצרים אי אפשר עדיין לקבל את התורה. לשם קבלת התורה עלינו: א. להקריב קרבן שנקרא "עומר". ב. להמתין ולספור חמישים יום. ורק אז יכול להתקיים מעמד קבלת התורה.

כלומר, ההמתנה והספירה אינם בדיעבד; שמאחר ויש תאריך מסוים שרחוק מאתנו, על כן אנו ממתנים וסופרים; אלא אדרבה; ההמתנה והספירה, יחד עם קרבן העומר - הם אלו שיוצרים את התאריך שבו יהיה אפשרי לקבל את התורה. ומכאן גם שמו של החג, חג ה"שבועות", חג שנוצר מתוך השבועות שקדמו לו, ובלעדיהם, איננו קיים.

ואכן, כפי המבואר בדברי הרמב"ן, חג השבועות הוא ה"שמיני עצרת" של חג הפסח, כלומר, הוא איננו חג לעצמו, אלא חלק בלתי נפרד מחג הפסח, אלא שבאמצע מוכרחים לדחוף את ימי "ספירת העומר", והם משמשים כמו "חול המועד" ארוך בין היום טוב ראשון של פסח, לבין היום טוב אחרון שלו שהוא חג השבועות.

דבר המערכת

תורה 'חדשה'...?

עומדים אנו בעיצומם של ימי הספירה.

סופרים אנו יום ועוד יום, בציפייה, בהשתוקקות ובהתרגשות לקראת היום הנכסף - יום קבלת התורה.

מה הולכים לקבל ביום הגדול של "קבלת התורה"? וכי מצפים אנו לקבל "תורה חדשה" חלילה? הרי התורה כבר בידנו, וזאת התורה לא תהא מוחלפת לעולם ולעולמי עולמים; מהו אם כן 'קבלת התורה' אליה אנו מצפים?

'תורה חדשה' איננו הולכים לקבל, אנו הולכים לקבל - 'קשר חדש' אל התורה!! וזה מה שחסר לנו באמת. הכל כבר מונח לפנינו. יש לנו תורה, יש לנו מצוות, יש לנו ראש חודש, וגם שבת קודש, עולם הזה ועולם הבא. אז מה חסר? השולחן כבר ערוך, הצלחות מסודרות, האוכל טעים, ומה בכל זאת חסר? פה לאכול! יש כאן חתונה שלמה - אבל לא בטוח שיש חתן. יש סעודה שלמה - אבל לא בטוח שיש מי שיאכל.

זו המציאות שלנו. יש לנו הכל, צריך רק משהו שיגלה לנו שגם אנחנו פה, ושהכל בשבילנו, ממש בשבילנו, ממש ממש.

זוהי המתנה שמקבלים אצל רש"י ב"ג בעומר, וזה מה שהולך להתגלות לנו בקבלת התורה. ש...כן, גם אני בסיפור. אני יהודי, התורה היא שלי, ואני בהחלט מוזמן לשבת ולאכול.

וספרתם - לכם!!!

הגליון הנוכחי עוסק בעניין "ספירת העומר". מטבע הדברים, וגם מחמת איחור יציאת הגליון לאור - הוא עוסק גם בחג השבועות. אנו תקווה שעל ידי החומר המגוון והאיכותי שמוגש בזה נוכל בעז"ה לנצל את הימים שנתרו, ולספור אותם עם טעם מתוק יותר, וגם ובעיקר, להתכונן אל המטרה - קבלת התורה. לדעת מה זה ועל מה זה.

לקראת גליון ה-50 שיופיע בחודש הבא, אנו מצרפים לגליון זה 'שאלון' אודות העלון, סגנונו ומדוריו - ובכלל אודות פעילות הארגון. כל אחד, יותר ממוזמן, להביע את רחשי לבו ואת רצונותיו, בכדי לשפר את מתכונתו ותוכנו.

במשך השנים, קיבלנו המון המון תגובות. התלהבות רבה לצד ביקורת חיובית. את כולם קבלנו בשמחה, והשתדלנו להתייחס אליהם בהערכה ובכבוד. הפעם נשמח לקבל את זה בצורה מסודרת, שתשפיע בעז"ה לטובה על הגליון הבא והבאים אחריו א"ה. הן בשיפורים בתוכני המדורים הקיימים, והן בדמות מדורים חדשים שיתווספו בעז"ה.

המטרה שלנו היא המטרה שלכם, ולכן אנא יקח כל אחד את עתו ועטו בידו, ויחלוק אתנו את רצונותיו, תקוותיו, שאיפותיו, ו/או את אכזבותיו והערותיו. ובעז"ה כל הערה וכל שכן הארה התקבל בברכה מרובה, ונשתדל שתוצאותיו ייראו בחוש וכמה שיותר מהר.

הזמנות פרטיות לא נשלחו, נא ראו הזמנה זו כאישית.

הקבצו

יו"ל ע"י ארגון 'הקבצו'

בראשות הרב ישראל מאיר גלינסקי

מנהל: אברהם לוי

לקבלת הגליון ולכל נושא: 053-314-8981

או בדוא"ל: hikavtzu@gmail.com

זו היא הסיבה שאי אפשר לקבל את התורה מיד ביציאת מצרים.

אילו היה זה מעשה טכני גרידא, בוודאי שהיה אפשר לקבל את התורה מיד. היה גם אפשר לקבל את זה קודם יציאת מצרים. אבל מאחר ומדובר ב"חתונה" ו"נישואין" - זה סיפור אחר לגמרי. חתונה לא עושים בתוך יום. צריך לזה הרבה הכנות והרבה התכוננות, עד למעמד החופה והנישואין.

יציאת מצרים הוא האירוסין, ואת החתונה לא עושים למחרת האירוסין - גם אם באופן טכני אפשר להשיג אולם וקייטרינג. התקופה בין האירוסין לחתונה היא תקופה מוכרחת, שרק לאחריה ניתן להגיע למצב של נישואין, וזה מה שאנו עושים בספירת העומר.

ההכנה הזו כוללת בתוכה שני חלקים: מצד אחד - רצון וציפיה והשתוקקות. ומצד שני - התנקות ובידור המאפשרים את המעבר בין המצב שלפני הנישואין למצב שלאחריהם.

קודם יציאת מצרים, היינו מחוברים למשהו אחר. מצרים היא תרבות של כפירה, של גאווה, ושל יישות. העבודה זרה של מצרים הוא הממון (השה רומז על הממון, כמו שנאמר "ועשיתם צאנך" - שמעשירות את בעליהן), שמבטא את הטבע והשליטה העצמית. אילו כך היינו מקבלים את התורה, היינו מקבלים תורה של 'הצלחות', של 'הישגים', של 'פירוד' ושל 'ישות' - כל דאלים גבר.

היציאה ממצרים, היא ההסכמה להיפרד מסוג החיים הזה, ולהתחבר לסוג אחר של חיים. חיים של חיבור, של ביטול, של אהבה וקשר פנימי; חיים של איכות ולא של כמות. ולצורך כך אנו צריכים את קרבן העומר ואת הספירה שמחברת אליו.

ספירת העומר

קרבן העומר הוא הקרבן הכי שפל ששייך - הן בכמות והן באיכות. הוא בסך הכל 'עומר' (שתי קילו לשיטה המחמירה...), מ'שעורים' (מאכל בהמה). זו נקודת התחלה הכי חלשה שקיימת, נקודה בה אדם מרגיש עצמו כבהמה, וכל מה שהוא יכול לתת זה שתי קילו. נקודת התחלה זו - בעיניי של מצרים - כלל לא קיימת. היא אינה נחשבת מאומה, ובוודאי שלא 'נספרת'. ולכן דווקא כאן נמצאת ההתחלה שלנו.

אם מדברים על 'הצלחות', תמיד מדברים על המקום בו אנו 'רוצים להיות', נישואין לעומת זאת, מוכרח להכיר במקום בו אנו 'נמצאים כעת', המקום הכי אמיתי וכנה. בנישואין אסור לרמות ואי אפשר לרמות, מוכרחים לדעת ולגלות את האמת מי אני ואיפה אני נמצא. זה ההתחלה של ספירת העומר, לומר את האמת - אני במצב של בהמה, מחובר למציאות של העולם, ומלא ברצונות מגושמים, וכל מה שיש לי לתת זה עומר. זה המקום שלי.

אבל המקום הקטן הזה שלי - הוא כולו בשבילך. את העומר שעורים הזה, שזה כל מה שיש לי - אני מניף להש"ת, ומקריב אליו את כל כולו. ולא די בזה, אלא אני אף 'סופר' את זה: היום יום אחד לעומר. זה לא דבר קטן בכלל, אלא "דבר שבמנין", הקצת הזה הוא חשוב מאד ואינו בטל אפילו באף.

כי מאחר שלא מדובר ב'הצלחות', אלא ביקשר' - אין צורך במספרים גדולים, ואין צורך במתנות ממוצצות; כי כל נקודה היא קשר, וכל משהו הוא חיבור. גם עומר שעורים הוא קשר, וגם נקודה טובה אחת היא קרבה וחיבור. ומכאן אפשר להתקדם: היום שני ימים לעומר, שלשה ימים, שבוע, שני שבועות, שלשה שבועות, עד לחמישים יום.

זה מהותה של הספירה, וזה תכליתם של הימים: לצאת מהמקום של היישות והכפירה, המקום של הכחונות וההצלחה, ולהיכנס לחיים של קשר וקרבה, שבהם הכל נמדד אחרת, ובמספרים אחרים. כך מתגלים מטומאת מצרים, וכך מתכוננים לחתונה הגדולה של קבלת התורה.

הג השבועות

והסיפור הזה חוזר על עצמו כל שנה מחדש.

החתונה הזאת איננה חד-פעמית, אלא חוזרת על עצמה ומתחדשת מידי שנה בשנה. מידי שנה בחג השבועות, איננו מקבלים 'תורה חדשה', אבל בהחלט 'מחדשים' את הנישואין עמה. לשם כך, אנו זוקקים בכל שנה מחדש - לצאת ממצרים, להקריב את קרבן העומר, ובעיקר, לספור את הימים הללו. אין זו ספירה טכנית, לדעת באיזה יום אנחנו, אלא ספירה מהותית, שבונה בתוכנו מציאות חדשה, ומכינה אותנו לחתונה הגדולה והחדשה. אלו הם הימים שעושים אותנו ל'יהודים' [ולא רק 'שומרי מצוות'].

כח המשיכה

בל"ג בעומר, המוני יהודים קדושים וטהורים עושים דרכם למירון. כשמתקרבים למירון, חשים היטב את הנהייה מכל הדרכים המוליכות אל הכפר הקטן שעל צלע הר אי שם בגליל העליון. ושם בכפר, במבנה אבן קמור עומדים סביב המונים בלהט, בתפילה, בריקודים, בשמחה ובערגה, כשבתוך המבנה כולם להוטים להגיע אל איזו אבן שמתחתיה טמון רבי שמעון בר יוחאי.

מה קורה שם? מה מושך את כולנו לשם? מה מיוחד ומה משמח כל כך, עד כדי ששווה לנו להיטלטל בדרכים בצפיפות ובדוחק רב, בתנאים לא פשוטים, כדי לזכות להגיע ופשוט להיות בל"ג בעומר במירון? גם מי שאינו עושה את הדרך כולה, מוצא את עצמו שר לעצמו או רוקד סביב מדורה לכבודו של רשב"י, כשבכל בית בשיר, גם אם אינו מובן דיו, ישנה תחושה של משיכה מסתורית אך חזקה וקיימת ומוחשית מלווה בהתרגשות של דבר גדול שקורה בשמחה של ל"ג בעומר ובנסיעה למירון. מה זה הדבר הזה?

יש בעולם כוח המשיכה שתפקידו למשוך כל דבר אליו. הכוח הזה אינו גלוי לעין אבל משפיע על כל דבר ודבר בעולם. בכוח המשיכה הדברים הכבדים עומדים במקומם, ולא נעים ונדים. בכוח המשיכה אני יכול להיות בטוח שכאשר אני מניח כוס עם מים על השולחן זה יעמוד. ואף כאשר אדם שותה כוס מים המים יורדים בגופו בכוח המשיכה. כל החיים על פני האדמה מבוססים על כוח המשיכה. גם הגשם יורד מן השמים אל הארץ בכוח המשיכה... זהו הכוח הבסיסי.

מנגד ישנו את הכוח המכריח- כשאדם זורק כדור לכיוון מעלה, כוח התנופה שהטעין בו את הכדור הוא זה שיכריח את הכדור לעשות את דרכו למעלה בניגוד לכוח המשיכה שגורם לכדור להיות מונח על האדמה. עד כמה יעלה הכדור למעלה? עד המקום

שבו יסתיים כוח התנופה שנכנס בכדור. כאשר יסתיים הכוח המכריח, יעשה הכדור את הדרך חזרה אל מקומו הטבעי, אל הארץ, בכוח המשיכה שימשוך אותו.

זה המשל. הנמשל הינו שבכל אחד מאיתנו ישנו כוח קדושה עמוק ומובנה בו, שמושך אותו אל הקדושה ואל התורה והמצוות, לתת את הלב שלנו להשם, לתורתו ולאחבתו. רק שלא תמיד אנחנו ממש מתנהגים לפי זה. גם אם אנחנו מאוד רוצים, בצוק העיתים אנחנו שוכחים מרוב מטלות, עניינים והתחייבויות, מי אנחנו ובכלל למה באנו לכאן לעולם הזה.

כל השכחה הזו, זה בגלל הכוח המכריח. זה לא המצב הטבעי שלנו. זה לא משקף את המשיכה הפנימית העמוקה שלנו. כל השכחה הזו הינה חיצונית.

מכורח המציאות שלנו שבו ישנם כוחות שמכריחים אותנו, כביכול, להיות רחוקים מהקדושה והעבודה שלנו היא למצוא את הדרך חזרה אל הקדושה על ידי תשובה ומעשים טובים. וכשנגמר הכוח המכריח, מתגלה הכוח המושך.

כש"ל, אף על ידי כוח המכריח מפסיקים ומרחיקים ממנו... ולפי כוח המכריח כן מרחיק מהצדיק כ"ל, ואחר כך כשיפסיק כוח המכריח, יחזור וימשיך עצמו ויתקרב לצדיק שהוא בחינת עפר כ"ל, כי כשיפסיק המכריח ישוב להעפר הצדיק הנ"ל שיש לו כוח המושך כ"ל. (ליקוטי מוהר"ן ע)

אני - והחבר

ואם כך תעשה, סמוך ובטוח יהא לך, שזכות לספירת העומר הכי נפלאה שיכול להיות, ופעלת נחת רוח ושעשועים הכי גדולים שאתה רק יכול לפעול. הרבה יותר מאשר אם היית מצליח לספור ולהתלהב 'כמו ההוא'. ה' יתברך אינו עומד וסופר את השניות שלקח לך ספירת העומר, אלא רק עומד ונהנה מכך שאתה רוצה אותו וחושב עליו.

ככל שתיכנס לגישה הזאת, ותתמיד בה, תתחיל לחוש כל כך הרבה סיפוק והנאה, שכבר לא יהיה לך בכלל נסיון להסתכל על אחרים ולהשוות את עצמך אליהם. כי רק כל עוד אינך מחובר לעצמך, ולקשר הפנימי והייחודי שיש לך עם ה', אתה מוכרח לפזול הצדה, ולנסות להיות כמו מישהו, או להצטער על כך שאינך כמוהו, אבל כאשר תחוש את אותו קשר פשוט וכנה, זה בכלל לא ידבר אליך.

יעקב: השתכנעת? אם כן, האם תוכל שוב לומר לי בכמה מילים, מה העניין של ההתלהבות בספירת העומר, יותר מכל מצוה וברכה אחרת?

משה: כפי שהזכרת, הרחבנו בכך בהזדמנות אחרת, ותוכל לחזור על זה שוב. וגם לקרוא על כך במדור 'בית היין' בגליון זה. ובכל זאת, נקודה אחת קטנה: רבי נתן מבאר (ליקוטי הלכות, ספירת העומר א, אות ג), שבמצרים הדיבור היה בגלות, ולכן נאמר במצרים 'ויצעקו בני ישראל', כי במצרים עוד לא היה להם כח הדיבור אלא רק כח של צעקה בלי מילים. אך כאשר אנו יוצאים ממצרים, הדיבור אינו הוא יוצא מהגלות, ולכן אנו סופרים בפה.

זו היא בהחלט סיבה להתלהבות בספירת העומר, כי כעת אנו מקבלים את כח הדיבור, ולכן אנו מוציאים אותו עד תום, לומר מילה במילה שוב ושוב, ברגש, בצעקה, בהתלהבות. וכך נגיע לקבלת התורה עם כח שלם של דיבור גאול.

יעקב: לסיום, מה בקשר ל"ג בעומר? יש כל כך הרבה מניעות ובלגן מלהגיע למירון. הכרטיסים אולו, וגם ההגבלות מכבידות על הלב. מה עושים?

משה: כנראה שזה בדיוק העניין. בכל שנה, הכל היה מסודר, לא היה צריך כרטיסים ולא היו הגבלות, וכך הרגשנו שיש לנו את זה בכיס. כעת שזה לא כך, אנו מדברים על זה, מתפללים על זה, מתגעגעים לזה, ולא מסיחים דעת לרגע מל"ג בעומר. ובתוך כך, מזכיר לעצמי שוב ושוב מה זה ל"ג בעומר, מדוע הוא כל כך יקר, ומה זוכים בו. נמצא אם כך, שהרווחתי השנה ל"ג בעומר הרבה יותר מכל שנה.

כולנו תפילה שכל מי שרוצה להגיע לרבי שמעון יצליח להגיע, ושלא תושבת חלילה השמחה. אבל בכל מקרה, עצם העיסוק בעניין, עם תפילות וגעגועים, כבר הביא לנו את ל"ג בעומר לתוך הלב.

היא משום שנראה לנו שזה לא מספיק, והיינו יכולים לעשות יותר. שגם זו טעות בפני עצמה, ולא נרחיב בכך כעת. אבל רבי נתן אומר שזו אינה הסיבה האמתית שאיננו שמחים. הסיבה היחידה לכך היא משום שאנו מסתכלים על אחרים.

באופן טבעי אנו רגילים לשפוט את עצמנו ביחס לאנשים אחרים. ואם לא הרווחתי כמו שהשני הרוויח, אינני יכול לשמוח עם מה שהרווחתי. זה יכול להיות בעניינים גשמיים; מדוע אין לי דירה או רכב או ילדים כמו של השני. וזה יכול להיות בעניינים רוחניים: מדוע אינני לומד, מתפלל, סופר, שומר עניינים, ומתנהג במידות טובות - כמו השני. כך או כך, ההשוואה לשני, היא הסיבה המרכזית וגם היחידה לכך שאיננו שמחים.

בספירת העומר, התורה אומרת לנו 'וספרתם לכם'. זה בדיוק המקום והזמן לעצור ולהחליט שאני מפסיק להשוות את עצמי לאחרים, כי זה מעשה שלו וזה מעשה שלי, והערך של מה שאני שווה, ומה שהמעשים שלי שווים, אינם נמדדים כלל ביחס לשני, אלא ביחס לקשר שלי עם ה', שהוא קשר מאד אישי ויחידני, והוא נבנה מכל נקודה טובה שיש לי, ואינה מושפעת כלל ממה שיש לשני.

ההתלהבות האמתית של ספירת העומר, איננה בדווקא מהאורות וההשגות שזוכים בעת הספירה, אלא מכך שאני יכול כעת להוריד את המחיצות שיש לי על הלב והמות, ששמום: מה השני חושב עלי, ומה הוא יגיד עלי. והתוצאה ממילא תהיה שאני מתמלא בשמחה על כל דבר. אם זכיתי לספור ספירת העומר, נהייתי עוד יותר מקושר וקרוב לה', ולא אכפת לי בכלל שיש מישהו לידי שעשה את זה אחרת ממני.

יעקב: האם זה אומר שכל מי שאני רואה מסביבי מתלהב בספירת העומר, פירוש הדבר שהוא הצליח לשבור את המחיצות של 'מה השני חושב עלי', וזה מה שגורם לו להתלהב? איך בדיוק זה קשור להתלהבות ולצעקות שבספירת העומר?

משה: הבט וראה אחי היקר, כמה עמוק אנו שקועים בקליפה הזאת של ההשוואה. כי גם ברגע זה, שאתה לומד אודות היסוד שלא להסתכל על השני, אתה שוב שואל את עצמך מה פשר ההתלהבות 'שלחה', במקום לשאול את עצמך: ממה תהיה ההתלהבות 'שלי'...

אם כך, אתה כבר יודע היטב מה המשימה 'שלך' בספירת העומר, ומה יגרום לך את השמחה וההתלהבות בספירת העומר. המשימה שלך היא בדיוק בנקודה הזאת; לא להסתכל כמה זמן היהודי שליך סופר ספירת העומר, ולא לחשוב למה וממה הוא מתלהב. אלא רק לעמוד בפניו שלך, ולהיות כל כולך בתוך ספירת העומר שלך. כמה זמן שהיא תיקח, ובאיזו צורה שהיא תיאמר.

יעקב: שלום משה, אני שמח לפגוש אותך, כי רציתי לשוחח אתך על עניין שמאד מציק לי.

משה: ומהו?

יעקב: שוחחנו פעם (גליון מספר 11) אודות ספירת העומר, והסברת לי בהרחבה מדוע סופרים ספירת העומר בהתלהבות ובאריכות מרובה. אמרתי לעצמי השנה, אני הולך לראות מה זה ספירת העומר אצל חסידי ברסלב.

ואכן, כך עשיתי. התפללתי במנין של חסידי ברסלב, ועמדתי נדהם. ספירת העומר ארכה לא פחות מעשרים דקות, כשהספירה נאמרת בצעקות רמות, וכל מילה נאמרת ונצמקת שוב ושוב. ואני, מרגיש כמו בעל תשובה, מנסה ממש 'להיכנס' לעניינים, ולומר כל מילה בכוונה ובמתינות, ולמרות זאת - כעבור חמש דקות סיימתי הכל... והמתנתי כמו גולם עד שכולם סיימו.

זו הייתה תחושה חמוצה מאד. לראות את כולם מתלהבים, ואני אדיש וקר כמו קרח - זה ממש לא נעים. אבל זו רק דוגמא. כי אני מרגיש כך כמעט בכל דבר. אם אני רואה מישהו מתפלל יותר ארוך או יותר בכוונה ממני, אם אני רואה מישהו שומר את עיניו יותר ממני, אם אני רואה מתנהג בכבוד לכל אחד יותר ממני, וכל שכן אם אני רואה מישהו לומד יותר ממני - אני מרגיש תחושה קשה של החמצה.

משה: אני מאד שמח שפתחת דווקא בדוגמא של ספירת העומר, כי זו היא דוגמא מצוינת לכך שהשאלה שלך היא בעצמה התשובה. כשאתה מסתכל על אחרים ומנסה להיות כמותם, יש לך את כל הסיכויים שלא להגיע להתלהבות בספירת העומר. וזאת, מהסיבה הפשוטה שלהסתכל על השני הוא ההיפך הגמור ממהותה של ספירת העומר.

וכפי שמבאר רבי נתן (ליקוטי הלכות, פסח הלכה ט' אות כ"ב), וזה לשונו: "וזהו 'וספרתם לכם' - לכם לעצמכם דייקא. וכעין שכתב רבינו ז"ל על פסוק 'אחד היה אברהם' שעיקר התקרבות אברהם אבינו עליו השלום להשם יתברך, היה על ידי שחשב תמיד שהוא רק אחד בעולם וכו'. וכמו שמובא בהמעשה של החכם והתם. מבוואר שם שהתם היה רצעין וכו' ולא היה יכול המלאכה כראוי, ומנעל שלו היה בג' קצוות וכו', והוא היה מתפאר בו מאד כמה נאה ויפה המנעל הזה וכו'. והייתה שואלת לו אשתו 'אם כן, מפני מה שארי בעלי מלאכות נוטלים ג' הזובים בעד זוג מנעלים, ואתה אינך לוקח כי אם אחד הזוב וחצי?' השיב לה 'מה לי בזה, זה מעשה שלו וזה מעשה שלי'. עכ"ל. אם נרצה לסכם בקצרה, זו המהות של ספירת העומר.

יעקב: אשמח אם תבאר לי את הדברים.

משה: בשמחה. היסוד שכתוב כאן הוא כך: כל נקודה טובה, מצוה או מעשה טוב, הוא ריווח רוחני נצחי ואין סופי. מדוע אם כן איננו מצליחים לשמוח בכך? בפשטות נראה שהסיבה לכך

טעימה מתורת מוהר"ן על הנושא

אמונת 'חברים'

וכמו שהאר"י רבנו זכרוננו לברכה לספר ולתפליג בגדל החלוקים בין הצדיקים הגדולים שהיו סמוכים לזמננו, שכלם הם מתלמידי הפעל שם טוב והפגיד צניג"ל, והיה שלום גדול ביניהם, ואף על פי כן היו מחלקים מאד בדרבניהם, שאף היה נוסע על הפודינה ודרש ברבים וזה ישוב בביתו, זה האר"י מאד בתפלה ותתפלל לפני התבה בצעקות ותתלהב גדול, וזה התפלל בלחש עם הצפור בדרך הקמון, וזה הרבה בתורה יותר וזה הרבה בצדקות ופדיון שבויים, וכיצא בזה שנויים רבים לאין מספר.

אף על פי שכלם ינקו מרב אחד. פי אי אפשר שהיה כלם שוין, כי כל אחד עובד את ה' פפי מדתו וכפי שרש ונשמתו. וזה עקר שעשועיו יתברך שיש **המשך בעמוד ה <<<**

אין שני בני אדם שוים

פי באמת הצדיקים והקשרים כל אחד ואחד פנתו רצוני לשם שמים. ואף על פי כן בודאי דעתם חלוקה זה מזה, פי אי אפשר שהיו דעותיהם שוות לגמרי, כי אין שני בני אדם דומים זה לזה וכשם שמשנים בני אדם בצורותיהם כך משנים בדעותיהם, ועל כן בהכרח שהיה שנויים ביניהם בדעותיהם ודרבניהם והנהגותיהם.

ומיזם בריאת העולם לא היו גדיו שני צדיקים וקשרים אמתים שוים לגמרי בכל תנועותיהם, אף על פי ששניהם הולכים בדרך אחד וינקים מרב אחד, אף על פי כן יש חלוקים רבים בדרבניהם והנהגותיהם.

בית היין

הרב אברהם יצחק קלצקי:

כל הורה מחפש פתרון קסם שיפתור את כל המריבות בבית, ואין תשובת קסם שכזו. אך ישנם כמה נקודות שאפשר להוציא מתוך דברי רביז"ל שיכולות להועיל לנו להתמודד נכון

א[דבר ראשון לא להבהל מהמריבות, כמו בכל דבר בעבודת ה' שרבינו מלמד אותנו לעבוד על אריכות אפיים, כך בענין מריבות בין הילדים, כאשר ההורים נלחצים מזה

וכועסים ומתרגזים וממשיכים לשבור את הכלים לאחר שהילדים שרו את הכלים, זה מוסיף על הקושי והמתח של המריבה, ורק גורם לילדים יותר כעס על אחיהם שרבו איתם שבגללם ההורים כועסים וכו', ולכן דווקא בעת מריבה, כשההורים משתדלים להשאר רגועים ולהבין שכך זה חיים של בית, זה בעצמו מרגיל את הילדים איך לא לצאת מהכלים כאשר אח פגע בו ונגע בשלו.

אין זה אומר שאסור להתערב ולהפריד, לפעמים חייבים לעמוד לעזרת החלש, כל מקרה לגופו, אך באופן כללי אנו כהורים חייבים להשאר רגועים באריכות אפיים.

זוהי הזדמנות גדולה ביותר לחנך על 'אריכות אפיים' שאצל רביז"ל זה היה נקודה מרכזית ביותר שתלויים בה רוב עניני עבודת ה', כידוע.

ב[לעצם הענין, כאשר יש מריבות בין האחים, יש להדביל בין מריבות מקומיות שנוצרו כתוצאה מפגיעה או נגיעה בדבר שאינו שלו וכו', לבין מריבות שניכר שישושות על מקום עמוק בלב של קנאה וכדומה.

באופן כללי יש להרבות בבית בשיח על מידות טובות, לא בשעת המריבה עצמה, כי אז אין הלב פנוי לשמוע תוכחה, אדרבא הוא רק מבאיש את הריח (עיין ליקוטי מוהר"ן ח"ב סימן ח), אבל באופן כללי יש לעשות מזה ענין גדול בבית, ענין של תיקון המידות, סבלנות, ויתור, כעס, לא להגיב באכזריות גם כאשר כועסים, לרחם על השני ועוד ועוד.

לעשות מזה עסק והדגשה עד כדי כך שהילד יוכל לומר, בבית שלנו עובדים על מידות טובות! רבינו אמר 'מלכים ורוזנים יכולים לשלוח את ילדיהם ללמוד אצלי דרך ארץ' כי חלק מהעבודת ה' המודגשת בבית מדרשו של רביז"ל היה אהבת ישראל והיחס הראוי לאדם אחר, אריכות אפיים וכו', לא כפרט בעבודת ה', אלא ככלי יסודי שהוא מפתח להרבה מעצות רביז"ל, כמו שמחה, נקודות טובות, התחזקות בשעת נפילה ועוד ועוד.

אין לצפות שבכמה שיחות כאלו המריבות יופחתו, אבל כפי שלמדנו רביז"ל שכל שיחה ודיבור חודר עמוק בנפש הילד, וכאשר הוא גודל נמצא אותו בעל מידות.

ג[בענין מריבות ארוכות של קנאה וכדו', יש לקחת את הילד בהרבה שיחות 'אישיות' בדווקא, ולפתוח את הנושא בשיחה אמיתית, בדרך כלל נגלה שהילד מרגיש שהאח לוקח את מקומו, ואחד מהנקודות החזקות ביותר של רביז"ל הוא גלות לכל אחד שיש לו מקום בעולם (ליקוטי הלכות ציצית ג' ועוד), וכל הסבל של האדם הוא מחמת שמרגיש שאין לו מקום ברור, וממילא בעיה כזו אפשר לפתור עם כמה שיחות אישיות של דברי חיזוק פרטיים לילד, לא כתוכחה למה הוא מקנא ומתנהג כך, אלא לחזק את מקומו בבית, וכשיאתאמת אצלו המקום שלו, והאהבה שאוהבים אותו, נראה אותו לאט לאט משתנה, ובמשך הזמן נראה אותם אפילו חברים טובים במיוחד.

שאלה:

רצייתי לשאול, מה הדרך להתנהג במריבות שבין ילדים. מצד אחד, אי אפשר להתעלם מהם כי הם מרגישים שלא אכפת לנו מהם, ומצד שני, כל התערבות תפגע כמעט בהכרח באחד או יותר מהילדים?

בהקשר לזה, באופן כללי איך אפשר לחנך ילדים לפרגון, ויתור, אחדות, ממקום פנימי ואמתי, ולא כהצגה חיצונית שסותרת את החוייה הפנימית?

הרב יהושע מילר

לגבי הנקודה הראשונה:

א[הצורך הנפשי של הילד כשהוא מגיע לספר לנו שהאח הרביץ לו, הוא לא שנעשה סדר ביניהם, אלא שנבין אותו. כשילדים רבים מול עינינו, מתערור בנו צורך נפשי להתערב ולעשות סדר, כי אנחנו רואים אי צדק וזה מפריע לנו. אך פעמים שדווקא ההתערבות שלנו מלבה את המריבות, משום שנוסף עוד כוח בשטח, עוד חיילים מהמילואים לחזית... לעומת זאת כשנותנים להם להתמודד לבד, הם לומדים להסתדר..

ב[ההורים צריכים להכיל את הכאב של הילד ולהיות אתו שם, אך ללא התערבות. אחרי החלת כאבו, אפשר להציע לו רעיונות איך להסתדר כגון: תעשו תור במשחק... אבל לא ממקום התערבותי. וכשהם מיישמים את הרעיונות ולא רבים, זו הזדמנות לעודד ולשקף את האווירה כגון: תראו איזה יופי אתם יודעים לעשות תור ביניכם ולהסתדר.

רק במקרה שיש ילד שבצורה קבועה מופלה לרעה, צריך להתערב. או במקרה של הרמת ידיים, שזה כבר עניין של חינוך.

ג[בהמלצה, כשהורה לא מתערב, זה מביא לו הרבה רוגע ושקט נפשי.. הוא לא צריך כל הזמן להיות שופט ועורך דין, להתווכח מי התחיל, ולהיות במעקבים וכו' כי הוא לא יגמור עם זה. הסברתי פעם לאבא את הרעיון הזה להפסיק להתערב, הוא אמר לי: "אם לא יתערב, הם יריבו כל החיים.. צריך שמישהו יפסיק את זה". שאלתי אותו "עד עכשיו הרי התערבת. זה עוזר?" כמובן שהתשובה שלו הייתה "לא". אם כך, אמרתי, ממילא אתה לא מונע את המריבות. ובאשר לדאגתך שהם יריבו כל החיים, מנסיון, עד התחנה זה יעבור... ד[יש לשים לב שלפעמים יש ילד שנוהג לריב משום שזה המקום היחיד שהוא מקבל תשומת לב מההורים, והוא מחפש את היחס (אפילו שזה יחס שלילי). במקרה כזה, נצטרך להתחיל לתת לו יחס במקומות חיוביים, ולהמעיט את היחס במקום השלילי.

לגבי הנקודה השנייה:

ה[כשאדם עושה מצוה, ולצורך כך מוותר על נוחות או על רצון, ישנם שתי גישות איך להתייחס לכך. אפשרות אחת היא להרגיש התבטלות/שפלות, דהיינו: נכון שרצייתי אחרת, אבל אני מבטל עצמי לרצון ה'. והאפשרות השניה היא להרגיש גדלות, דהיינו: אמנם ויתרתי, אבל בכך נעשיתי יותר שלם.

לדוגמא אדם שמוותר על התור שלו בבית מרקחת, בעיקרון הוא הפסיד זמן, אבל אם הוא מפנים לעצמו שהשתי דקות שהוא הפסיד זה כלום לעומת השלימות שלו שהוא נהיה אדם שיודע להתאפק/שיודע להיות סבלני, אזי הוא ירגיש גדול יותר בעקבות הויתור.

ו[לעניות דעתי, בכל הנוגע לילדים צריך לנהוג בדרך השניה, שהילד ירגיש שהוא הרויח הרבה יותר ממה שהפסיד. אם הוא ירגיש שהוא מפסיד, זה יוכל אולי להחזיק כמה פעמים, אבל ודאי שזה לא נהיה חלק ממנו, ולבסוף זה גם מתפוצץ. ככל שנפנים לילד שכשהוא מוותר, הוא נהיה אדם חזק ושולט בעצמו (הכל כמובן לפי הדרגה שהוא יכול להבין בנינוחות), הוא יותר יותר ממקום פנימי, וזה יתפוך להיות חלק ממנו.

הרב דן טיומקין

כדי לענות על השאלה, אני רוצה להזכיר את מודל הרמזור, שמחלק את כל ההתנהגות שלנו עם הילדים לשלוש מחלקות: אדום, צהוב וירוק. כמו ברמזור. האדום מייצג הנהגות שאנו נדרשים למחות כנגדן: קיום אדומים, סמכות ומשמעת. האור הצהוב מייצג הנהגות שאנו נדרשים להתעלם מהם. האור הירוק מייצג את חיזוק הקשר ועידוד חוויות הצלחה לראות את הנקודות הטובות שבהם, ולתת בהם אמון ואהבה.

אלימות בין האחים חייבת להיות שייכת למחלקת האדום, וזה פשוט שאי אפשר להשלים ולשתוק כשאח חלש מוכה וסופג טראומות. הבעיה, שאם יש מינון-יתר של אור אדום, אז האור האדום כבר לא מועיל. אם האווירה תהיה של מטחי תוכחות או קולנו לא ישמע, גם בהקשר של הפרדת כוחות, והילדים יפצצו עליו. כך שבמבחן התוצאה, לא מוכאן תבוא הישועה.

בגיל צעיר יותר ודאי שיש יותר מקום לאור אדום מאשר בגילאים מבוגרים. אבל אם במבחן התוצאה, המריבות לא נפסקות, מסתבר שצריך פתרון יצירתי מכוון אחר. אם נצליח להשקיע באור ירוק יזום, אז יהיה לילדים סיבה טובה לחשוב פעמיים לפני שמתחילים מריבה. ויש כמה דוגמאות לדבר:

א. **מבצעים משותפים:** על התאפקות או התנהגות יפה נתגמל לא רק את אותו האח, משהעלול להבדיל תחרותיות או לייאש את המתקשים, אלא נתגמל את כולם. לא צריך ללכת לכינרת, מספיק תגמולים קטנים אך מפנקים כמו ארטיק, גלידה וכו', לכל הילדים, בזכות אח אחד שהתאמן והצליח.

ב. **הפרדת כוחות:** אם שני אחים כל הזמן רבים, שווה להתאמן ולעשות הפרדת כוחות מובנית. אין הרבה גיוון שהם יישבו בשולחן זה לצד זה, ושווה לעשות מאמץ יצירתי לנסות להפריד ולהרחיק. נכון, בסוף הם יצטרכו להסתדר, ולכן כואב הלב להפוך את העולם בגללם, הם צריכים ללמוד. זה נכון. ובכל זאת, אם זה מסיון כבד מדי עבורם, אין ענין לגרום להם להיכשל שוב ושוב, ועדיף להיות יצירתי ולמצוא דרכים חכמות להפריד כוחות, למנוע קנאה כמעשה בראשית, להרבות שלום, כמו שלימד אותנו אברהם אבינו, שכדי שלא תהיה מריבה הוא מציע להיפרד. כך גם כאן, הפרדה מייצרת שלום ועוורת להתכונן בטווח הארוך ללמדיה מדרגת ומותאמת איך להסתדר עם אתגרים.

ג. והעיקר - כדאי ליוזם פעילויות משותפות, חוויתיות ונחמדות. אם הבור ריק, אין בו מים, אז מים אין בו, נחשים ועקרבים יש בו. השעמום והתוצפה יגרמו למריבות להמשיך. אבל השקעה בפעילות חוויתית משותפת מצליחה לשנות דינמיקות עם הילדים. זו לא תרופת פלא, אבל כאשר האווירה מצידנו תהיה חוויתית, או השעמום והתסכול יפנו לאט לאט את מקומם. שווה להשקיע את כל הכח באור הירוק. כלומר להשקיע לחזק ולחמם את הקשר. כי כשהקשר חם, ויש עשרה דליים של אור ירוק, אפשר לתבוע כך אחת של אור אדום, וזו זה באמת יתקבל.

גם כאשר האווירה רגועה, כדאי להשקיע באופן אקטיבי באור הירוק, בפעילויות מהנות וחוויתיות משותפות. לקבוע עיתים לזמני האיכות האלו, עם כל ילד בנפרד. עם טלפון מכובה. זה לא קל, יש הרבה ילדים ברוך השם. ובכל זאת - זו ההשקעה המשתלמת ביותר.

יש איזה שלב שבו הנערים כבר לא רוצים את זמני האיכות האלה עם הוריהם, וזו המאמץ לייצר כאלה זמנים ולרתום אותם - קשה שבעתיים, וצריך לעמול קשה למצוא סדק (סדק סדק תרדוף!) לשיחה. כל עוד הם מעוניינים - זה הרבה יותר פשוט. זמני האיכות האלו משדרגים את הקשר, לא רק 'אהבת אב לבנו', אלא ידידות רעונית, כמו חברים שכין להם ביחד, שמדברים, שמעריכים זה את זה. הדבר כלל אינו מובן מאליה!

יכול להיות שזה דורש יותר זמן בבית, יותר לקיחה של הילדים לגינה או לסיבוב, זה לא קל. אבל האלטרנטיבות רגועות שבעתיים, ולכן גדולי ישראל הורו שרק דרך האהבה הזו, הקבלה הזו, האור הירוק הזה, אפשר בהמשך לבקש לתבוע אור אדום, במינה קצובה ומדוייקת, וזו, זה גם עוד יהיה אפקטיבי

שנוכה לרוב נחת יהודית תמיד!

>>> המשך

לו צדיקים וישרים הרבה בעולם, שכל אחד ואחד עושה לו נחת רוח ותענוג ושעשוע מיוחד מה שאין בחברו, שזהו בחינת ישראל אשר בך אתפאר שהם כלולים מוגנין סגיאין. פי אין הקדוש ברוך הוא עושה שני דברים שזוין רק כל אחד יש לו דרך ונתיב כפי שרשו ברוחן העליון. (ליקוטי הלכות חו"מ - הלכות שומר שכר הלכה ב, אות ז)

צריך להאמין כל אחד בחברו

אבל הבעל דבר הוא מתגרה ומתקנא בחברות הצדיקים והפזרים ומכניס בהם מחלוקת, ועקר המחלוקת הוא מחמת שכל אחד אינו מאמין בחברו שגם פגנתו ורצונו לשם שמים. אף על פי שאין חברו מתנהג בדרך רצונו, כי הבעל דבר מטעה הלב עד שנדמה לכל אחד שחברו חולק עליו ונוטה מן האמת, כי הבעל דבר הוא נרגז מפרדי אלוף ואיש מדנים לתרחק ריב, פי הולך ומסכסך זה בזה והוא בין אחים יפריא.

עד שלפעמים יש ששני בני אדם שניהם רוצים רצון אחד, ואף על פי כן יש ביניהם מחלוקת גדול מחמת שכל אחד אינו יודע שחברו רוצה גם בזה, ואינם מתוודעים יחד לדבר אחד עם חברו לגלות דעתו ופנימיות רצונו ואחמת זה נדמה לחברו שהוא אינו רוצה בזה, ואחמת זה נעשה ביניהם מחלוקת גדול, עד שאחר כך אפילו פשמתו נעים יחד אי אפשר לכל אחד לגלות לחברו פנימיות דעתו ורצונו, כי מחמת הקטטות והפריבות והקפדות שביניהם אין אחד מהם יודע ומבין רצון חברו שפאמת אין שום שנוי ביניהם ודבר זה מצוי כל פעם. (שם)

הרצונות החלוקים - נמשכים מרצון ה'

והפלא, שעקר המחלוקת מחמת שנוי הרצונות וכל זה מחמת שאין מקשרין כל הרצונות לשני רצון שהוא רצון שברצונות, פי באמת ראוי לדעת שכל הרצונות של כל בני האדם אף על פי שיש ביניהם שנויים גדולים, אף על פי כן כלם נמשכין מרצון העליון שאין בו שום שנוי שהוא בחינת רצון שברצונות, רענא דרעיון.

ומי שידע ומאמין בזה בשלמות בודאי לא יחזיק במחלוקת כי ידן את חברו לכך זכות תמיד, פי יאמר בלבו אף על פי שאני יודע בעצמי שפגנתי לשם שמים לגמור מצוה האת החפצי שמים באמת וחברי מעבב מאה, אף על פי כן גם פגנתי לשם שמים, כי יש לו דעה אחרת ונדמה לו שאין זה מצוה לכל או צריכין לעסוק במצוה אחרת הגדולה מאת לפי דעתו.

ואף על פי שאני חזק בדעתי מאד ויש לי ראיות והוכחות אמתיות שצריכין להחזיק ביותר בדרך זה ובמצוה האת, אף על פי כן אפילו אם האמת הוא בדעתי. מי יודע מאיזה שרש נמשך חברי אפשר לפי שרש נשמתו הוא צריך להתנהג בדרך אחר, פי באמת כל הדעות והרצונות נמשכין מרצון העליון רק שאי אפשר להבין זאת. ואם כל אחד יאמר בלבו כן בודאי יתבטל המחלוקת, פי עקר המחלוקת הוא מחמת שאין מקשרין כל הרצונות לרצון העליון ששם כלו חד, ושם כלו שלום, פי הכל נכלל באחד. (שם)

שמו של משיח

שמו של מלך המשיח "שר שלום". לכאורה יש לתמוה על זה, כי הלא משיח צדקנו לא בלבד ענין השלום יתקן ויגניס בכל אחד, פי גם יגניס בכל אחד שאר מדות טובות כמו אמת ואמונה וכו', ולמה זה יהיה נקרא שמו הקדוש רק על ענין השלום.

אבל מכל זה אנו רואין רוממות הדבר הזה פי באמת כל גליותינו זה הוא רק מחמת שנאת חנם, ועל כן נתארה ונמשך כל כך פי גלות בכל שאחר הרבן הראשון שהיה מחמת עבודה זרה וכו' לא נתארה רק עד שבעים שנה, וגלות האחרון הזה שנתהוה מחמת שנאת חנם נתארה ונמשך ברבוי עצום ומפלג בלי שעור ונרד כל כך. עד שגם הכשר שבפזרים והצדיק שבצדיקים אשר עמד בנסיון באמת, והטה שכלו לסבל על תורה ושבירת התאוות וכו' ובענין זה גם בהם נפלה שלחבת. (ספר כוכבי אור - ששון ושמחה אות ז)

קנאה ושנאה - קשה מהכל

פי גם בעצם שפלותנו בידור היתום הזה, בגדל ועמק תכלית תכלית דינטא התחנותן שאנו מנחים פעת, עוד לא שב חרון אף הציץ מאתנו, ועוד מתגרה בכל אחד כבעס וחמה בקנאה ורדיפת תכבוד, בלשון תרע ושנאת חנם, וכל אחד מדמה בנפשו שהוא מבין אמת על חברו, שחברו מתריב עולמות והוא רוצה לבנותם, שחברו רץ שקר והוא רץ אמת.

וזה הדבר בעורבנו לתרחיק מהאמת יותר מהכל, שאי אפשר להתארה כל כך בענין זה פי באמת קלנו כצאן תעינו וכו' ולמאי נפקא מינה למצעי רחמי פי שומע כל זה יכפה וישמח בבכי ותתנונים, כלביא ישאג תפלה וצעקה ושמתה ירבה, אולי אולי מכל זה יתבא (ועל גם כן אנשי פגוסת הגדולה קבעו לנו על זה לבקש ולברך שלש פעמים בכל יום בפרת שים שלום אפילו בשבת יום טוב): (שם אות יא)

סיפורו של הרב יצחק גרינברג שליט"א

רקע:

גדלתי בעיר חרדית ברובה ליטאית. הורי חינכו אותנו בדרך החינוך המקובלת בחברה שבה גדלנו, וברוך השם בהצלחה מרובה. הדבר המשמעותי ביותר בחינוך שקיבלתי בבית היה החינוך לכנות, לעבוד את ה' באמת, לא לחפש לרצות אף אחד אלא לעשות מה שבאמת ישמח את ה'.

חשוב לי להדגיש: הרבה פעמים כשאנשים מדברים דיבורים כאלו, הם בעצם מתכוונים להצדיק כל מיני חריגות או התנהגויות מזוהרות ולא מקובלות, ברוך ה' זאת ממש לא הכוונה, חונכנו כמו כולם להצלחה בלימוד וכו', רק עם דגש גדול על זה שבכך עובדים את ה'.

למדתי ב"ה במוסדות מצוינים, מוקף בחברים טובים, כך שלמעשה לא היה חסר לי כלום. בישיבה גדולה למדתי בישיבה מצוינת בירושלים, והמיוחד בישיבה הזאת, בשונה מישיבות אחרות, שמי שפתח את הישיבה היה המשגיח ולא הראש ישיבה, כך שמתבע בדברים הייתה התייחסות גדולה בישיבה לעבודת ה' (כמובן בדרך ישיבתית מוסרית).

בטבעי אני בחור רגשי, אולי מעט סוער, ולמרות שברוך ה' הייתי נחשב בחור טוב, אבל תמיד הרגשתי משהו חסר, עוד בישיבה קטנה. אדגיש שאמנם לא הייתי מהכי מצוינים, אבל ב"ה נחשבתי לבחור רציני.

בישיבות שבהם למדתי הייתה דרישה אמיתית (לא של תחרות וכדו') והרגשה של צורך לעלות ולהתקדם בעבודת ה', העניין הזה מאד התאים לי. הרגשתי שזה חייב להיות ככה, וחייבת להיות שאיפה להתקדם, ובלי זה אפשר להירדם ולישון את החיים. אלא שמה לעשות, לא תמיד העניינים הלכו כמו שצריך.

היו תקופות יותר טובות, אבל היו גם תקופות של חוסר חשק, חוסר טעם, ורידות. וכשהייתי מרגיש שלא הולך, זה היה מכאיב ומתסכל. ולא תמיד היה לזה הסבר. לפעמים פתאום בלי הסבר הייתי כאילו נכבה. אמנם הייתי ממשך להתאמן, אבל זה היה חמוץ מאד.

מה שקרה, שדווקא בגלל הדרישות הגבוהות והכל כך מבורכות, חווייתי המון תסכולים והאשמות.

כמובן שהאשמות את נפילת השמחה בביטול תורה וכדו', חשבתי שאם הייתי לומד כל הסדר בלי הפסקה אז הייתי המאושר באדם. היום אני כמובן יודע שבגישה כזאת אפשר להעביר כך את כל החיים ולחיות ברגשות אשמה ועצבות, ותמיד אתה צודק, כי פעם אתה לא מספיק טוב בתפילה, פעם אתה לא חוזר וזוכר מה למדת, פעם לא מספיק מתמיד, וכו' וכו'.

החיפוש:

שום דבר לא היה נראה לי אז לא הגיוני, כך שלא ממש חיפשתי תשובות או דרך אחרת לעבוד את ה', אבל בכל אופן הבנתי שבשביל להצליח לדבוק בה' בכל מצב, חייבת להיות איזושהי הרגשה במתיקות עבודת ה'. לא שייך לסחוב כל החיים. בלי מתיקות, בלי הרגשה, אין לי סיכוי להתעקש. לא ידעתי להגדיר זאת כך, וזאת לא הייתה איזו הבנה מושכלת, אבל הייתה לי הרגשה ממש ברורה שזה חייב להיות ככה.

ואז התחיל לו איזה חיפוש קטן. אני מרגיש קצת לא הוגן לכתוב 'חיפוש', כי למעשה לא ממש תכננתי והבנתי שאני מחפש. זו הייתה בסך הכל תחושת חוסר נוחות. כלומר לא קמתי באיזה בוקר, והודעתי לעצמי: אני מחפש, אלא שנפתח בי איזה פתח לרעיונות חדשים.

בתחילה נקשרתי קצת לרעיונות של קרליבך, זיצים וכדומה. ידעתי שזה לא פתרון, ולא חשבתי שכך אני יעבוד את ה' לנצח, היה ברור לי שזה נתון רק תחושה רגעית, ובכל אופן רציתי לחוש, וזה נתן לי את זה. אחר כך זכיתי ללמוד בספרי הרה"ק מפאסצנה, אחר כך התחלתי גם ללמוד קצת בספרי חסידות. לא ידעתי מה ללמוד, פשוט הלכתי ליריד חסידות של חב"ד וקניתי לי כמה ספרים מכל מיני זרמים, חלק עניינו אותי יותר חלק פחות וכו'. כך התחלתי קצת להתחבר לעבודת ה'.

התמודדות:

למרות הכל, ולמרות שהתחברתי מאוד, ההתקדמות שלי ב'למעשה' הייתה איטית מאוד. הרעיונות נראו לי מאד, אבל היה קשה לי לסמוך על השיקול דעת שלי. אני אדם מאד שמרן, וגם כשהתקדמתי היה ברור לי שאני רוצה את ברסלב שעברה במסורת תלמיד מאת תלמיד, ולא כל מיני רעיונות חדשים.

זו נקודה שחשוב לי להרחיב, מפני שאז ממש התייסרתי, ואם קורא את זה מישוה שנמצא בנקודה דומה, הלוואי ואני יוכל לעזור לו בדברים אלו. הייתי מדבר עם חברים ואומר להם ברסלב הרבה יותר נראה לי, ובכל אופן אני מאמין שאסור לי לעשות את זה, זה היה ממש התייסרות. האמנתי כמו רבים שהמסורת עוברת רק בעולם הישיבות, וכל שאר הרעיונות צריך לבדוק האם זה מתאים למסורת הישיבתית או לא, כמובן שלאט לאט גם זה עבר אבל זה לא היה פשוט.

המשך בגליון הבא בעז"ה

הדבר שהכי דיבר אלי, היה דווקא ההבנה לכאבים שלי. אם היו שואלים אותי לפני כן מה דעת ברסלב על כאבים כאלו, הייתי בטח עונה שבברסלב אין מקום לכאבים, אפילו בעבודת ה'. צריך לשמוח ולא להתעסק בכלל עם הכאבים שלך - שלא הולך לך, ואתה עדיין רחוק, אבל להפתעתי זה היה ממש הפוך. בפעם הראשונה הרגשתי שמבינים אותי, מאמינים לי שאני באמת רוצה. לעומת צורת החשיבה במקום בו גדלתי שהכל שטויות, ואם אתה באמת רוצה פשוט תעשה, והנה פתאום אומרים לי, לא אתה לא מדמיין אתה באמת רוצה, ואתה באמת שייך, למרות שאתה לא מצליח.

באותה תקופה, עברתי חדר בפנימיה, וליד המיטה נשאר מהבחור הקודם ספר המידות קטן. זה גם קירב אותי מאוד, כי פתאום זכיתי ללמוד בספרי רבינו ולהבין. במשך התקופה התוודעתי לעוד אפשרויות ללמוד מדברי רבינו בדרך כזו, כמו לדוגמא העלון הנפלא עלה לתרופה, שהייתי ממש עובר מביה"כ לביה"כ ומחפש אותו. בתקופה יותר מאוחרת התחלתי לשמוע שיעורים בטלפון בתורת ברסלב. הייתי מאזין מהטלפון הציבורי בישיבה, ובכדי שלא יבינו שאני שומע שיעור, הייתי באמצע אומר בקול 'מה נשמע' 'מה אתה אומר'...

נחמד שאני זוכר מאז שמשוה נתן לי, להתבונן בכל כך הרבה דברים רגשיים שאנו עושים ממיאל, למשל כשאני מונשק את התפילין או ספר תורה, לשים לב שאני מונשק ואוהב את התפילין ואת התורה, כך גם כשאני סוגר את הגמרא ומנשק. כמו כן כשאני פוסע שלש פסיעות בסוף התפילה, להרגיש שאני פוסע ונפרד מהקב"ה.

ברסלב:

באותה תקופה הייתי לפעמים מתפלל בשבתות במנין שהיו בו ספרי ברסלב, ואז מתוך סקרנות התחלתי לקרוא בספרים המבוססים על רעיונות ברסלב. זאת הייתה חווייה ממש לא מוכרת בשבילי. הדיבורים דיברו ממש אלי ועלי, וכך במשך תקופה הייתי בא (בהתחלה אחרי התפילה ואחר כך בא במיוחד), ועברתי ספר אחר ספר, קורא ונהנה, אבל עדיין לא מעלה בדעתי שזה שייך אלי.

הייתי מסנן המון, בודק מה שייך ומה אסור לי. ליקוטי מוהר"ן לא למדתי, פשוט כי לא הבנתי. לא היה לי שום גישה לסגנון, אבל בכל אופן דרך ספרים אחרים יצא לי לראות הרבה דיבורים מליקוטי מוהר"ן וליקוטי הלכות. לאט לאט הפשרתי, והתחלתי להפנים את הרעיונות.

סיפורי מעשיות

פרק ב

החכם היה מלא יסורים תמיד, כי הניח שם, שהוא חכם מופלג ואומן ודאקטיר גדול מאד. והיה בא שר אחד, וצוה לו, שיעשה לו טבעת של זהב. ועשה לו טבעת נפלא מאד, וחקק שם ציורים בדרכים נפלאים מאד, וחקק שם אילן, שהיה נפלא מאד. ובא השר, ולא ישר בעיניו כלל הטבעת, והיה לו יסורים גדולים מאד, כי היה יודע בעצמו, שאילו היה הטבעת עם האילן הזה בשפאניא, היה חשוב ונפלא מאד.

עיקר סיפוק החכם הוא מהפרסום

[א] רביז"ל מתאר את היסורים הגדולים שהחכם סבל, כי החכם הניח 'שם' גדול של פרסום שהוא אדם מאוד מוכשר ומוצלח, גם חכם מופלג, וגם אומן, וגם רופא גדול מאוד. והפרסום הזה היה כל החיות הפנימיות שלו, כי היה מחייה את נפשו בכך שיש לו שם גדול, וכיון שכך ממילא היה תמיד מלא יסורים האם אכן מכירים ומחשיבים אותו כפי הראוי לערכו.

וזה הטעות שלו, כיון שכל החיות שלו הוא לא מעצם עבודת הצורפות, שהוא מלאכה שיש בה סיפוק מעצם העבודה והיציצה, אך החכם שחושב יותר מדי, אין לו סיפוק מעצם העבודה אלא מכך שהוא מפורסם, ועל כן כל פעולה שעושה בחייו מלאה במחשבות כמה מכירים בו וכמה מחשיבים אותו.

[ב] והנה הוא עסק בצורפות, שהיא מלאכה של בירור הזהב מתוך העפר, וליצור מזה כלי נאה, והוא עבודה עדינה והודרתי ישוב הדעת, יותר מהסנדלר שמתעסק בעיבוד עור

הרב אברהם יצחק קלצקי

עיגול כמו שכתוב 'ואמונתך סביבותיך', ואת הטבעת לובשים על האצבע - בבחינת אצבע אלוקים היא, כלומר שאומר על כל דבר אצבע אלוקים היא, בבחינת 'וכל אחד מראה באצבעו הנה אלוקינו זה וכו'". ועל הטבעת חקוק אילן יפה מאוד, שהוא רומז על שורש נשמות ישראל (עין ליקו"מ סימן טו), שהם חקוקים בעולם האמונה.

[1] והשר ביקש ממנו שיכין לו טבעת נאה, היינו שיעשה את עבודת האמונה כמו שצריך, והחכם עושה באמת עבודה נאה מאוד, אך הכל באופן של כוח יעוצם ידי, באופן שמנסה לדמות את עצמו לגדולים אשר במדינה אחרת ורוצה לעשות דבר שהוא יקר שם, ואפילו שעובד את ה' ועושה מה שצריך, אך אינו חושב בפשיטות מה השר רוצה ממנו, שמא הוא רוצה עבודה פשוטה יותר לפי הנסיון שעובר עליו, להתחזק שם על מעמדו וכו', ואפילו שיש בזה פחות כבוד ופחות שם ופרסום.

כי זהו עבודת הצורפות, שהיא עבודה נקיה יותר, לא רק עבודה של מעשה המצוות, אלא עבודה שחושב באמת להמליך את ה', ולגלות כבודו, ולכן בזה רק מי שעובד את ה' בפשיטות בשביל כבוד ה', הוא באמת חושב על השר איזה הטבעת שהוא רוצה, ואז עושה את רצונו ועובד אותו בכל מקום, אך החכם עושה דבר נאה, והשר כלל אינו נהנה מזה, אבל הוא בצער גדול למה אין מחשיבים זאת, הרי במקום אחר היו מאוד מחשיבים זאת.

הבהמה, כי הוא עבודה של בירור דק, איך לברר את הקדושה מכל מקום שאין רואים בו את כח הקדושה - אך דווקא בגלל זה עבודה זו דורשת נקיזות יותר, לעשות הבירור של הקדושה לכבוד ה', למצוא את ה' בתוך מצב שאין רואים אותו.

לחשוב באמת מה השני צריך

[ג] אך החכם אף שעושה כל עבודתו כמו שצריך, בהידור הגדול ביותר, והכין לשר טבעת נפלא מאוד עם ציור של אילן, אך השר לא נהנה מהטבעת, והחכם היה לו יסורים גדולים מזה מחמת שידע שבשפאניא היה הטבעת חשוב ונפלא מאד.

ובפשטות יש בזה חזיון גדול שהחכם מרוב חכמותיו להוט לעשות את הדבר היקר ביותר, אך אינו חושב מה באמת צריך השר שהזמין את הטבעת, שמא השר רוצה טבעת מסוג אחר לגמרי, אלא הוא רק חושב על כבודו, ועל כן במקום לרכז מחשבתו לספק את השר ולהביא לו את הטבעת שרוצה, הוא חושב רק איך יתפרסם שמו בעולם על שעשה טבעת כזו.

[ד] ודבר זה רואים בעולם שאפילו כאשר עושים איזה דבר בשביל השני, וכגון כאשר אדם נותן מתנה לחבירו, אזי המחשבה של 'החכם' עסוק רק במחשבה על עצמו שמו ופרסומו, וחושב איך להפתיע את השני וכו', ואינו חושב באמת על מה שהשני צריך, ועל כן יש הרבה יסורים סביב זה, שנדמה לאדם שעשה מעשה גדול, והשני כלל לא נהנה מזה. וכמו כן בעבודת ה', האדם רוצה לעשות דברים גדולים ויפים, אך אינו מצמצם את מחשבתו לחשוב בפשיטות, מה ה' רוצה ממנו?!

הטבעת והאילן

[ה] ואפשר לומר שהטבעת רומז למידת האמונה, שהיא כמו

על הפרק

תפילת החולה על עצמו

הגעתי פעם לערב נשים ומישהי מהקהל, שנראתה רחוקה מתורה ומצוות, פנתה אלי בשאלה. היא היתה תוך כדי בירור רפואי, אחרי סידרת בדיקות אחת ולפני סידרה נוספת שתיתן תוצאות סופיות ומכריעות. "הלכתי עם אה שלי, שהוא חוזר בתשובה מאוד למהדרין, לרב שלו שיתפלל עלי", סיפרה האישה, "הרב שלו אמר שהוא יתפלל, אבל שגם אני אתפלל על עצמי. אמרתי לכבוד הרב שאם להסתכל על המציאות בעיניים, לא נראה לי שהתפילות שלי שוות משהו בשמיים, והרב הוציא מהארון ספר גמרא, והראה לי שכתוב שתפילת החולה על עצמו יותר מקובלת. לא היה לי נעים להתווכח, אז אמרתי שאני אתפלל אבל לשם הגיבוי בבקשה שגם הרב יתפלל, והלכתי הביתה. מאז אני מתפללת על זה כל הזמן ולא מצליחה להבין. מה יש לבורא עולם מתפילה של אישה כמוני? לא עדיף שרבוני חרדים גדולי דור יתפללו עלי? למה בגמרא כתוב ככה?"

שיתפתי את השואלת בתשובה ששמעתי פעם, ועשתה עלי רושם גדול.

"לבקש מאדם גדול להתפלל עבורנו, מצד אחד זאת זכות להשתמש בדרגה הרוחנית הגבוהה שלו כדי שהבקשה שלנו תתקבל, ומצד שני, זה גם קצת להתחמק", אמרתי, "כשמשוהו משתבש לנו בחיים ואנחנו מוצאים את עצמנו בצרה, אם קטנה ואם גדולה, לפני הכל זאת קריאה מבורא עולם לבוא אליו. אצל יהודי, התגובה הראשונה לאירוע שמטלטל את החיים היא להסתכל למעלה. כולנו, גם מי שלא שומר את כל התורה והמצוות בימים רגילים, יודע שמי שגורם לדברים לקרות נמצא למעלה ואצלו המפתחות. כשמשוהו קורה - הוא קורה כי בורא עולם קורא, וצריך להיענות לקריאה.

לחשוב מחדש

לבקש מאדם גדול להתפלל זה מועיל וחשוב, אבל זה לא במקום להתחייס לצלצול הטלפון הזה, כביכול. לא במקום להרים את השיחה. השם יתברך פונה אלייך. הוא עצר לך את החיים פתאום. הוא אומר - איך קוראים לך?"

"זהבי".

"הוא אומר לך זהבי, בואי. נעצור, נשב, נדבר".

"אה... אבל מה הוא רוצה להגיד לי?" נבוכה זהבי.

"קודם כל הוא רוצה שאת תגידי לו... דיברתי לאט, נתתי למילים לבוא ממקום אחר, מקום שלא נחפז להשיב. התפללתי להעביר דיבור נכון לנשמה יקרה ותמימה שאינה יודעת הרבה, והייה נבלמו בעצירת פתאום.

"שאני אגיד לו? מה יש לי להגיד לו?"

"מה שאת מרגישה עם כל העניין הזה, ועם כל ענין אחר שיש לך בחיים. זה נקרא להתפלל - לפנות לבורא עולם ולשתף אותו בחיים שלך, ברגשות שלך, ברצונות שלך, בתקוות שלך, בבקשות שלך".

"אבל למה שהוא יקשיב לי?"

"למה שלא יקשיב?"

"כי אני לא שום צדיקה או חרדית... איזה מצוות כבר יש לי? שבת אני שומרת, זה נכון, ובתחילת השנה הפסדתי העלאת במשכורת בגלל זה. ואני גם אוכלת רק כשר ומתאפקת כשכולם סביבי חוגגים על דברים טעימים אם הם לא כשרים. חוץ מזה אני משתדלת לעשות שמירת לשון - אני שומעת הלכות בטלפון כל יום. ונזהרת

ל"ג בעומר תשפ"ב

משקר. בשנים האחרונות אני גם נותנת צדקה מעשרות לאח שלי שחזר בתשובה. אבל חוץ מזה ומעוד כמה דברים קטנים שיוצא לי לשמור פה ושם, את רואה אותי, אני לא חרדית".

"ומה את חושבת, מה הוא חושב עלייך?"

"הוא... נראה לי שהוא מבין אותי. הוא יודע מאיפה באתי, שאין לי הרבה רקע, שבעלי מאוד לא סובל את הדברים של הדתיים והכל אני צריכה לעשות בחסרתה. אפילו לקו של שמירת לשון בפלפון קראתי בשם של חנות בגדים, שהוא לא יחשוד. הוא חושב שאני מקשיבה לעדכונים על מבצעים ולא יודע שזה הלכות. אלוקים רואה את התנאים שלי, הוא יודע שכל דבר שאני עושה בא לי בקושי אבל אני מתעקשת. לא נולדתי כמון בבני ברק, נולדתי באור יהודה, הסיפור שלי אחר לגמרי".

"או כשתבואי לספר לו על הבדיקות והכל, הוא יקשיב?"

"כן... לא.. לא יודעת... נראה כן, כי תכל'ס אני כן משתדלת והוא רואה... ובאמת של הלב שלי הייתי מוכנה לעשות יותר אם בעלי היה זורם... אז אני לא חושבת שיש מה לבוא אלי בטענות... אבל חשבת שהחרדים זה מי שאלוקים יותר עונה להם, לכן הלכתי לרב, והוא התעקש איתי שמה שקשור אלי זאת אני דווקא שצריכה להתפלל".

"כן, כי זהבי, תראי, כל מה ששאלתי עכשיו, וכל מה שחשבת, ועניתי, והתלבטת עם עצמך, זה בדיוק הדבר שאמור לקרות בתפילה, מבינה?"

שיחה מלאה

תפילה היא לא כספומט. כלומר לפעמים אנחנו ניגשים אליה כאילו היא כן. אנחנו מגישים בקשה ומקווים שיאשרו לנו. אבל זה רק חלק קטן, חיצוני. העניין היותר פנימי של התפילה זה בואי ניפגש. קרה משהו? בואי ניפגש. את פוחדת ממה שקרה? בואי נדבר. את מרגישה שלך אני לא מקשיב כי את לא חרדית? בואי נפתח את זה ונחשוב על זה עוד פעם. את מפתחת אולי מגיע לך עונש? תשתפי אותי ותספרי לי למה את חושבת ככה.

אני אומרת לך מידיעה, מהבטחה של צדיקים, שהקדוש ברוך הוא מקשיב לכל יהודי שבא לדבר איתו על כל ענין, ואין שום תנאי סף להקשבה שלו, אבל תראי איזה בירור חשוב היה לנו כאן. תראי איך בעצמך הגעת להבנה שבעצם את כן משתדלת, וגם היית רוצה יותר אבל התנאים מסביב לא קלים, אז אין סיבה שהשם לא יקשיב לך כשתבואי לדבר איתו על החיים שלך, נכון?"

היא הנהנה.

"או תראי איך עצם המחשבה לפתוח את הפה להתפלל עזרה לך לעבור לעבור מ'בטוח שהוא לא', ל'נראה שהוא כן'. את זה, שום רב גדול-דור לא יוכל לעשות במקומך".

ל"ג בעומר - טראומה?

השיחה היא מפעם עלתה בי לאחרונה והיא מלווה אותי בכל פעם שאני רואה את הבן שלי הולך וחוזר אל העמק'. המקום שבו שוחקים בימים אלה בקצב מוגבר את המכנסיים, מלכלכים את החולצה, נופלים ומשפשפים ברכיים, משחירים את הפרצוף ואת האצבעות... כי שם בונים מדורה.

מדורה זה ל"ג בעומר.

ול"ג בעומר זה יום שנה לטראומה.

להגיד ל"ג בעומר, או לקרוא או לחשוב עליו או להיזכר בו, זה להרגיש צביטה עמוקה בלב.

ומי היה מאמין שהמקום האוהב הזה, יהפוך להיות כל כך כואב.

אז צריך להסתכל על זה, כמו בדיבור עם זהבית. צריך להתפלל על זה, אין ברירה. שום רב גדול-דור לא יעשה את זה במקומו. (אם כי הוא כנראה יעשה את זה בשביל עצמו).

צריך להקשיב למקום הנטרק, הנבלה, הבורה. המקום שקשה לו להרגיש.

היה מפחיד כל כך, כואב כל כך, סיוט. היה גם מחוק ומתרגש ומתפעם מגדלות. והייתה גם תחושה שלא מעלמא הדין.

אבל בלב הזה היומיזמי שפועם בנו כאן על פני האדמה, האזור של ל"ג בעומר נתע ורגיש למגע.

מה יש בו, אבא?

חבטה של ארעיות וחוסר שליטה. תחושה קשה של אסון ושל מוות. צעקות וקולות חנוקים, הרבה הרבה מסתלקים. שעות של בלבול וחוסר ידיעה, צער שאין להכיל. אבל של כל העם. אי אפשר להגיד דבר אחד בשם כולם. כל אחד מרגיש אחרת, וכל אחד כדאי שיחפש את המילים, כי תפילת כל אחד על עצמו מקובלת.

ישנם המעגלים הקרובים יותר, ישנם הרחוקים, וישנם הקרובים באמת. את השנה שלהם ואת החוויה שלהם אני לא מכירה. בטח ידאינו כמה כוהם בעיתונים. אבל את שלי.. את שלי מחפשת.

ל"ג בעומר תשפ"ב

אני מתקרבת אל צלקת ל"ג בעומר תשפ"א ומוצאת אותה חמה למגע, כואבת, רגישה. אני בודקת, היא פועמת. יש בה דמעות. יש בה צער עמוק. יש בה תזכורת מצמררת לעראיות של החיים, לפגיעות החשופה של הגוף, לתלות שלנו במאגרי החמץ.

אם ייגמר החמץ ניגמר גם אנחנו, עוברת מחשבה מאיימת. ועובדה, שהוא נגמר לפעמים.

אם נגמר החמץ נגמר גם הגוף, אני מתקנת בתוקף. אנחנו לא גופים. אנחנו נשמות שבאו למסע ובנקודה כלשהי מסיימות והולכות.

ל"ג בעומר היה נקודה. כולנו היטלטלנו ונזרקנו בפתאומיות ובחדות של הבלמיה. הרגשנו שהיה בה עומק ועוצמה. ידענו שמי"ה נשמות נבחרות ירדו מרכבת החיים בתחנה הקדושה ביותר, הנפלאה ביותר, השלימה ביותר, ועלו לשמי שמיים עליונים, היכן ש"עזו וחדווה במקומו".

נוכרנו מניין באנו ולאן אנחנו הולכים. נזכרנו בתכלית ובכוחם של צדיקים. הרבה אבק עף מאתנו בבת אחת בעצירה ההיא והשאיר אותנו לזמן מה ערים יותר, זוכרים יותר.

עברה שנה. נרדמנו שוב. והתעוררנו, ונרדמנו, כל אחד על פי תסריטו וענייניו, כל אחד על פי מפת חייו. אבל נותרה בנו צלקת רגישה, עמוקה וחמה. אנחנו מתקרבים לל"ג בעומר וזקוקים מאוד מאוד לנחמה.

ואת כל זה, בדיוק את זה, ה' רוצה שנדבר אתו. מי יעשה אם לא אנחנו, ומה אנחנו נעשה אם לא את זה?

וזה יהיה ל"ג בעומר תשפ"ב

פרוטקציה

"איייייי", מישהו צרח לי באוזן, פקחתי עין אחת בניסיון לקלוט איפה אני נמצאת בעולם. "אמאאאאאא", יללה לידי אסתי בת החמש, "כואבת לי השן". היא הניחה את ראשה על מיטתי והשתנקה בבכי.

"אויש... שששש... אל תעירי את כולם, אני כבר נותנת לך נורופן", ניסיתי להעיף את קורי השינה ולהתנתק סופית מהחלום.

"הנה, קחי", היא הושיטה לי את נעלי הבית בניסיון לזרו אותי ולקדם את רפואתה. אופס. הזנתי בטעות את קערת הנעגל וואסער, וזכיתי לשפירץ צונן באמצע הלילה. התעוררתי סופית.

"מחר, כלומר היום, נלך לרופא. יש לך תור לעוד שבוע, אבל אני אבקש להגיע לעזרה ראשונה", הרגעתי אותה במטבח תוך כדי הזרקה הנורופן לפיה המעוות מכאבים. "כבר יותר טוב?"

"עוד לא", היא בכתה בשקט, מתחשבת בדממה הכללית, "זה כואב לי הכי בעולם". היא דמעה והתרפקה עלי, ליטפתי אותה בעיניים עצומות, מחכה לרגע שהנורופן ישפיע ואוכל לחזור למיטה הקורצת לי בגעגועים.

בבוקר היא הרגישה מצוין, "לא כואב לי כלום, אבל תתקשרי לרופא, בסדר?" היא רצתה לוודא שלא מחכה לה עוד סבל כזה בלילה הבא. יש להן נטייה מוזרה לשיניים, להתעורר כשכולם ישנים.

"בסדר גמור מתוקה, אני אתקשר, אל תדאגי", הבטחתי לה והושטתי לה עוגייה לפני צאתה לנ. "לא, אני לא יכולה לאכול את זה, זה יכאב לי", היא הצטמררה וגרמה לי להתקשר רגע אחר כך למרפאת שיניים. אם אסתי מוזתרת על עוגייה, זה אומר שהגיעו מים עד נפש.

"יש לכם תור בעוד שבוע", הזכירה לי המזכירה החביבה. "אבל היא סובלת עכשיו, אני לא יכולה לתת לה לסבול שבוע שלם. אין ברירה, היא תהיה חייבת לקבל היום טיפול עזרה ראשונה", הייתי נחרצת.

"טוב, אני אכניס אותה בין התורים, היא צריכה להגיע למרפאה בין שתיים לשבע, לא יכולה לומר לך כמה זמן תצטרכו לחכות, זה יכול לקחת גם שעותיים, קחי את זה בחשבון". היא לפחות לא הסתירה את הנתון המשמעותי הזה. בין שתיים לשבע, השעות הכי הזויות ביממה בבית עם ילדים, אבל אין לי הרבה ברירות.

בעשר וחצי צלצל הנייד שלי. הגן של אסתי. "הכל בסדר איתה???" שאלתי בבהלה את הגננת ציפי. "נתתי לה טופי כי היא סידרה את הגן, והיא בוכה שהשן כואבת לה, אפשר לתת לה אקמול?"

נאנחת. מסכנה הצוציקית הזאת, מה היא צריכה לסבול בגלל העוונות שלי? "יש לה היום תור לטיפול, תני לי רגע לחשוב... כן עברו שמונה שעות, תני לה".

אחר הצהריים היא ישבה ותכננה עם אחותה את השותפות בפרס שהיא תקבל מהרופא, ומדי פעם רק שאלה אותי אם זה יכאב לה הרבה, קצת או רק טיפונת. נקטתי את שיטת: "עכשיו כואב לך יותר".

העדפתי ללכת מאוחר יותר ולא להסתכן בהמתנה של שעות, כנבואה השחורה של המזכירה. ארוחת ערב קצת מוקדמת, אני מחלקת הוראות, מארגנת את אסתי ואת טובי התינוקות, מפזרת הבטחות למי שיהיה ילד טוב ולא יעשה בעיות למוישי בכורי, בודקת שוב את השטח, ו... הנייד שלי מצלצל. מרפאת שיניים.

"כבר יצאת?" היא מבררת.

אני מריחה צרות. "לא, עוד עשר דקות, אני גרה קרוב".

המשך בעמוד ד <<<

שאלה:

בעלי החל לעסוק בתורת ברסלב, והוא מרגיש ממש כאילו קיבל את החיים שלו.

אני ממש לא בעניין, ולא מבינה מה חסר לנו, הרי יש כל כך הרבה צדיקים אצלנו, הרב אלישיב לא היה ברסלב, וגם ר' חיים קניבסקי, ולא היה חסר להם כלום.

מאד קשה לי שהוא עושה משהו אחר, ומשנה מהדרך של רבותיו. אני מבינה שזו יכולה להיות דרך טובה לבעלי תשובה וכדומה, אבל אנחנו ב"ה אנשים בריאים ונורמלים, יש לנו רבנים תלמידי חכמים גדולים וצדיקים, וזה ממש קשה לי זה שפתאום בעלי הולך לדרך אחרת.

אני מרגישה כאילו כל הרבנים שלנו הם אפס בשבילו, הוא לא אומר את זה, אבל ככה אני מרגישה וזה ממש קשה לי.

תשובה:

שלום וברכה

הכאב הגדול שלך מורגש מאוד בדבריך, והוא מובן מאוד. אפשר להבין בדיווד גדולה ותחושה של נטישה - בעלך יצא לדרך חדשה שלך אין חלק בה, וכל דבר שקשור לדרכו החדשה והזרה לנפשך, מכאיב לך ומקפיץ אותך.

את לא מבינה למה הוא היה צריך לחפש לעצמו דרך חדשה, כשהרב אלישיב והרב קניבסקי, זכר צדיקים לברכה, לא חשו צורך כזה. אם הם חיו בשלום בדרך הידועה והמוכרת, הרי זאת הוכחה שלא חסר בה דבר, מה אם כן הבעיה שלו לחיות כמותם?

יש כמובן תשובה לשאלה שלך, והתשובה היא הסבר כלשהו על מה שעבר על בעלך ועל החיסרון שהביא אותו לחפש לו דרך חדשה. אבל האם את בטוחה שמה שמעניין אותך כעת זה מה שעובר עליך?

אולי יותר דחוף לך לקבל מענה על מה שעובר עליך?

אולי לא השינוי מדרך גדולי הדור מייסד אותך, אלא הבדידות שאת חשה כתוצאה מכך שהוא כאילו 'נבלע' במקום שאת לא שייכת אליו?

*

לא בכל 'אשמה' ברסלב. פערים שמתגלים בהמשך החיים בין בני זוג; דעות שונות, בחירות שונות והליכה לכיוונים שונים, מתרחשים בחיים של זוגות רבים מסיבות רבות ומגוונות.

הדבר מובן במיוחד כשאנחנו מנתחים את צורת החיים שזכינו לה ב"ה. התחנתו צעירים מאוד, יצאנו לדרך של הקמת בית והתמודדות עם אתגרי החיים. השנים עברו, התחלנו לשמוע את עצמנו ולהכיר את ליבנו ואת נטיותינו ותכונותינו השונות. מחשבות חדשות שלא חשבנו קודם, רגשות שלא הרגשנו, עולים בנו ככל שאנחנו מתגברים ומעמיקים.

אנשים נתפסים לשיטות שונות, לתחומי עניין חדשים, מפתחים תחביבים, נכנסים לפוליטיקה, יוצאים לעבודה - כל מיני שינויים מתרחשים בהמשך השנים, לא רק בחירה בדרך רוחנית חדשה. ניתן לומר שבחירה בדרך רוחנית חדשה היא עוד הקלה שבין הגזירות...

ולכן קודם כל עליך לנתח את המצב ולהבין, שהפער הזה שנפתח בינך לבין בעלך יכול היה להתרחש גם בהרבה צורות אחרות. המעבר לברסלב הוא שינוי מסוים, ישנם עוד שינויים רבים אחרים שיכולים היו להופיע במקומו.

כשבני זוג נקלעים למקום של שוני, עליהם לעשות הערכת מצב ולבדוק מה עומד כנגד מה. מצד אחד ישנה ברית הנישואין והשותפות הוותיקה, ישנם הילדים ב"ה, ישנו הקשר שהלך והעמיק עם הזמן, ומצד שני ישנו הפער הגורם לכאב ולסבל.

*

מה שוקל יותר?

האם ניתן להתמודד עם הפער ולהמשיך את החיים ביחד?

במקום להאשים את הכותרת של הפער, צריך פשוט להתמודד איתו. האם אפשר לשוחח בבגרות? האם אפשר לנסות להבין האחד את השני - גם אם כל אחד ימשיך להחזיק בדעותיו ולא ישתנה?

האם תסכימי לנסות להסתכל על בעלך ועל העובר עליו מהצד, רק בשביל להבין אותו, ולא בשביל לכעוס עליו?

האם את מוכנה להתבונן רגע באופן אובייקטיבי ולראות אם הוא מאושר יותר היום מכפי שהיה בעבר?

אין זה משנה כלל מה גרם לר' חיים קניבסקי זצ"ל אושר בדרכו, משנה מה יגרם לבעלך סיפוק ושמחה בעבודת השם שלו. הגדולים שהזכרת וכו לשמוח בחלקם, וגם בעלך מחפש את הדרך, לפי נטיית ליבו, לשמוח בחלקו. והרי בטרם יצא לדרכו החדשה הוא ניסה את הישנה. אם היה לו טוב בה הוא היה נשאר. אם שינה, סימן שלא חש די סיפוק.

לצערנו, רבים אינם חשים היום די סיפוק בעבודת השם שלהם, אבל רובם לא פונים לדרך חדשה של יראת שמים, אלא הם מחפשים להם פתרונות אחרים...

*

כתבת שאת מרגישה שבעצם בחירתו בדרך חדשה, הרי זה כאילו אמר שכל גדולי הדור הם אפס מבחינתו. מובן שהוא אינו אומר כך ואינו חושב כך. אמנם נכון שבמקום כלשהו, בדקות, הוא אומר - למצוקה שלי, לא היו לגדולי הדור שהזכרת, מענה. לחיפוש שלי, בדרך הישנה היה 'אפס תשובה', ואילו בדרך החדשה יש 'מאה תשובה'.

ברסלב היא אכן מיוחדת ושונה בהתייחסות הכוללת שלה לרבדים שונים בנפש. יש בה עצות שאין בדרכים אחרות, יש בה התייחסות כוללת לחלקים שונים בחיים, שקודם בעלך לא הרגיש שמתייחסים אליהם.

מן הבחינה הזאת בלבד, בעלך מרגיש 'אפס' כלפי הדרך הקודמת - הוא מרגיש אפס מענה למצוקה האישית שלו.

*

כעת ב"ה הוא מצא מענה, אבל אותך זה מוביל להתמודדות לא קלה ולא פשוטה.

אל תיעלבי בשם השיטות האחרות, אל תתבעי את עלבונם של גדולי הדור, חפשי את התשובה לכאב שממלא את נפשך שלך - כאב הבדידות. על כך תתפללי, על כך תדברו ואולי גם תפנו לקבל עזרה ביחד, ובעז"ה, תמצאו את הדרכים המחברות והמקורבות בין הלבבות.

אם יש היום בדורנו לא מעט זוגות, שמצליחים לחיות בצוותא כאשר האחד מהם חוזר בתשובה והשני עדיין לא, אין ספק שאפשר לחיות בעין טובה ובהסכמה, בשיתוף ובכבוד, בשלום ושלוה והשקט ובטח, גם אם האחד פנה לדרך מסוימת בעבודת השם, והשניה נותרה בדרכה הישנה.

בהצלחה רבה וסייעתא דשמיא.

פרק ה - שביל מן הצד

לעבוד עם מה שיש

החיים קורים כאן. הם מתרחשים כאן ואם ניתן על כך את הדעת ואת הלב נוכל לגלות המון. כמה עושר יש בפנימיות שלנו, עושר שאנחנו לא מודעים אליו ולא נחשפים אליו - במרוצה שלנו הלאה והחוצה. כלנו רוצים את אותו הדבר. בסופו של דבר - לאהוב. אין אדם שלא מחפש אהבה וקשר. יש רבים שעושים זאת בצורה שגויה או מעוותת. אבל החיפוש יכול להיות מתועל לבניה ארוכת טווח של קשר מספק ונכון עבור שני הצדדים.

איך אני עושה עוד צעד קטן במקום שבו אני נמצא? זה יכול להיות יותר אפקטיבי מאשר לטוס למרחק של עשר שעות.

כל המרכיבים לחיים מאושרים ומספקים נמצאים בתוכנו ומחכים להתגלות במלוא תפארתם, לו רק נשים לב אל מה שבתוכנו ונאמין שכל מה שאנחנו צריכים כבר קיים בהווה.

כשאני מפסיד את מה שיש לי כאן ועכשיו ומנסה להשיג משהו בעתיד רחוק ולא ידוע, אני מפספס את הרמזים שהשם יתברך שולח לי. אני מפספס את היכולת להתמודד ולהתגבר על הקשיים והחולשות שלי ומחפש ישועה דמיונית וחיזונית במקום אחר. זה טוב לרצות ולשאוף, אבל אם אני לא "עובד עם מה שיש" הסיכוי שלי להגיע למשהו, נמוך. גרוע מכך, כשאגיע, מי אמר שאזכה שהגעתי למקום שאני רוצה להגיע אליו? אולי גם שם אמשיך לחפש ואמשיך להתרוצץ?

מדוע נקרא יוסף הצדיק "איש מצליח"? יוסף, שחי חיים לא פשוטים, עשה את המקסימום שלו בכל מקום שבו היה מתוך אמונה ושליחות. כשהיה עבד אצל פוטיפר הוא עשה כמיטב יכולתו והפך לראש ביתו, כשישב בבית האסורים עם שר המשקים ועם שר האופים, שוב עזר במה שיכול, ולבסוף כידוע הפך למשנה למלך מצרים... הוא לא התנגד למקום שבו הוא היה, זאת הסיבה שהוא הצליח. יוסף עשה את המקסימום במקומו, ולא חלם להיות במקום אחר או קיטר על מר גורלו.

נקודה להתבוננות:

נסו לשאול את עצמכם, לאן אני מנסה להגיע? מהם היעדים ארוכי הטווח שלי? בהנחה שיש לי יעדים ארוכי טווח, האם אני דוחה את המציאות הפשוטה שנמצאת לנגד עיני ופותר אותה כמושהו שמפריע לי להגיע ליעדים שלי? האם אני יכול למצוא גם בתוך המציאות המיידית שלי שורשים שיכולים להביא אותי לגדילה אל עבר היעד שלי?

*

זה קשור לאמונה בסיסית שכל מה שאני צריך עבור השלב הבא נמצא בעצם כאן, בתוכי ובסובבים אותי.

מתוך הספר 'בוודאי ישנה אהבה'

ניתן להשיג אצל המחבר

שם. זה כמובן לא אומר שהחיפוש היה לשווא.

צריך מצד אחד לא לוותר על החיפוש, ומצד שני להבין שהכל קורה כאן, בדיוק במקום שבו אנחנו נמצאים. זה לא אומר שאין מה לנוע, אבל באופן בסיסי - אנו נושאים איתנו לכל מקום את אוצרותינו כמו גם את כאבנו

יש אנשים שמחפשים אהבה בצד השני של העולם, ולבסוף מוצאים אותה ממש ליד הבית. זה גם אחד הדברים העצובים שגורמים לגירושים - האמונה ששם, "במקום אחר" האושר מצוי. שאם אותו אדם ייפרד ויקטע את הזוגיות שלו, בפעם הבאה שיתחתן הכל יהיה זורח וטוב. האם זאת אמונה אמיתית? כל כך כואב ומצער לפגוש זוגות שרוצים להתגרש. למה? הם מאמינים שיש משהו אחר, טוב יותר, במקום אחר. האם זה נכון בכל המקרים? ברור שלא. האם יכול להיות שזה נכון? יש מקרים בהם אין ברירה, אך הם נדירים מאוד.

מעבר לסבל ולצער שנגרם לכל אחד מבני הזוג ולילדים (אם יש) - הכאב העיקרי הוא שכל אחד חושב שהבעיה היא אצל השני. אם רק אחליף אותו, הכל יסתדר. זוהי אחת הבעיות של דור האינסטנט.

ראוי שלפני שאדם מחפש בחוץ - יחפש בפנים, במקום בו הוא נמצא. אולי אתה בכלל לא מכיר עדיין את אשתך, למרות שאתם נושאים עשרים שנה? אולי את לא מצליחה לראות מעבר לחזות המנותקת של בעלך?

הבעיה היא שאנחנו חושבים שאנחנו כבר יודעים, חושבים שאנחנו מכירים את עצמנו, חושבים שאנחנו מכירים את הזולת - את בעלי או את אשתי. אנחנו מכירים רק את השכבות החיצוניות. גם אם עשיתם אלפי שיחות נפש, אין זאת ערובה לכך שאתם באמת מכירים את העומק. מנגוני הגנה של עשרות שנים מאפשרים לנו להסתיר מזולתנו את העומק שלנו, ופעמים רבות להסתיר גם מעצמנו את העומק ואת האוצרות הנסתרים עמוק בתוכנו.

נקודה להתבוננות:

עד כמה אני פתוח עם בן או בת הזוג שלי? האם אני באמת מדבר על הכל? לא מדובר אפילו ב"סודות אפלים", אלא עד כמה הלב שלי פתוח עם השני ואני באמת חולק את מה שעובר עלי, מה שעבר עלי, את החלומות הכמוסים שלי. אם אני רואה שאני לא לגמרי פתוח, האם אי פעם עצרתי ושאלתי את עצמי למה? למה אני לא חולק לגמרי את החיים שלי עם האחר? מהו הרווח לכאורה בכך שאני לא פתוח "עד הסוף"? ומה אני מפסיד מכך? איך החיים שלי ואיך החיים שלנו יכולים להראות אם אסכים לשתף במה שעובר עלי, במה שקורה בתוכי, ואם בן או בת הזוג שלי באמת יקשיבו לי ויכילו אותי?

וְהָיָה הוֹלֵךְ בַּמִּדְבָּר, וְרָאָה שְׂבִיל אֶתֶד מִן הַצֵּד, וְהָיָה מְיַשֵּׁב עֵצְמוֹ: בְּאֶשֶׁר שְׁאֵנִי הוֹלֵךְ כְּלִיָּךְ וּמִן רֵב בַּמִּדְבָּר וְאֵינִי יָכוֹל לְמַצְאָהּ, אֶלְכָּהּ בְּשִׁבִיל הָהָר, אִילֵּי אֲבוֹא לְמָקוֹם יְשׁוּב; וְהָיָה הוֹלֵךְ וּמִן רֵב.

מחשבה מסוג שונה

באופן דומה אפשר לראות את זה אצל מי שמחפש או מחפשת קשר. בחורה נפגשת עם עוד בחור ועוד אחד, ובשלב מסוים הייאוש קונה מקום בליבה. אין סיכוי, כך היא מסבירה לעצמה. אולי יש משהו שהיא לא רואה? אולי יש כאן מנגנון אוטומטי שפועל בתוכה ובכך שהיא מסרבת להכיר בו חוסמת את עצמה מהקשר המיוחל? אולי תוכל להכיר מישהו מכיוון שונה לחלוטין מזה שניסתה עד כה?

יכול להיות שאוטומטית יקפוץ בתוכנו קול מתנגד - לא לא... עשיתי הכל וניסיתי הכל. אין מה לחדש לי... האומנם? עצם הבחינה מחדש, אפילו אם לא נעשה כלום בנידון, יכולה לתת לנו פרספקטיבה חדשה, נקודת ראות שלא חשבנו עליה עד כה.

אחת הסיבות שאנחנו מפחדים ללכת בשביל מן הצד היא בגלל שזו דרך שאינה כבושה לרבים. לקנות דירת שלושה חדרים בעיר מרכזית בתור זוג צעיר זהו צעד שקול ונכון ורבים עושים אותו. יש קהילה מפותחת, מסגרות חינוך טובות. אבל ללכת לגור בעיירת פיתוח כדי לתרום לקהילה, ולקחת בחשבון שבניית החינוך בבית תעשה בצורה פחות מסודרת ויותר לפי הבנת הלב והשכל של ההורים, נשמע קצת יותר מסוכן.

אנשים רבים שחיו חיים מלאי סיפוק ועשייה בחרו באפשרות הלא מובנת מאליה.

נקודת להתבוננות:

נסו לאתר מקומות שבהם אתם מרגישים ש"ככה זה" שזוהי המציאות ואי אפשר לפעול בתוכה. האם זאת האמת המוחלטת? האם משהו אחר עם ראייה אחרת היה יכול לתאר את המציאות בצורה שונה מכך? מה יכול לקרות לכם אם תאמצו את צורת הראייה של "אותו אחד עם ראייה אחרת"? האם יש סיכוי שתפעלו בצורה שלא יכלתם לדמיין עד היום? מהו השביל מן הצד במקרה שלכם?

החיים שקורים... כאן

אחרי כל חיפושיו מחליט המשנה למלך שאולי יחפש שוב במקום ישוב. אבל הרי הוא יצא מן הישוב, הסיבה שהלך לחפש אותה במדבר וביער היא מכיוון שלא מצאה בישוב, אם כך מדוע הוא חוזר?

לפעמים זה חלק מהמסע שלנו. לצאת רחוק אל המחוזות לא ידועים ולחפש, ואז לשוב למקום ממנו יצאת ולמצוא משהו

שיחת חרשים

שישלח לה עבודה טובה כלבבה, ותוך כמה ימים כבר נרשמו אלינו שלושה תינוקות! ישתבח שמו!"

"מה זה כבר שלושה תינוקות? אני מכיר מטפלת שיש לה שבעה!"

"לבריאות! מה זה קשור אלי?"

"תחשוב! היא מרויחה יותר מכפול!"

"איך אומרת חמות? למה לי לדבר מאחרים!"

"ואיך אומרת שווגערתי? למה לא לדבר מאחרים!..."

"ומה איתך, בסט? אשתך עובדת במשהו?"

"זהו. אצלנו זה לא כ"כ פשוט. אנחנו חושבים ובודקים

ומשויים ומבררים ובוררים וחוקרים ושואלים ועוקבים

ומתלבטים ומחליטים ומכריעים ומתחרטים וחוזר

חלילה... אשתי רוצה מקצוע רציני, מכובד, מכניס,

נחשב, והכי חשוב: אנחנו צריכים לדעת כמה עובדות

החברות שלה, ולוודא שהיא לא תרויח פחות. איך

אומרת אמא של מושלמת? אם זה מעשה שלה, זה גם

יהיה מעשה שלי!"

"ככה היא אומרת? אמא של תמי אומרת: זה מעשה

שלה, וזה מעשה שלי!..."

"בסט, אני מתחיל להבין שאני בעצם עוד אחד מרשימת

הסטטיסטיקות שלך! אם כך אשמח לקצר לך את

התהליך ולהסביר את דעותי! אתה מעוניין לשמוע?"

"כן. למרות שאתה באמת קיצוני ואני לא מחשיב אותך

בנתונים וברישומים שלי. אבל בשם הידידות בינינו

אשמח לשמוע."

"ובכן, אני פשוט יוצא מנקודת מוצא שונה לחלוטין מזו

שלך. אני קם בבוקר, מסתכל מה יש לי סביבי ומתחיל

להודות! הכל חסדים מסביבי! אם אני צריך משהו אני

מבקש מבורא עולם ואני רואה שהוא מביא לי הכל. הכל

תלוי רק בי. במה אני מסתכל ומה אני רואה. מה שיש

לחבר שלי זה פשוט לא ענייני! מה כולם אומרים? מה

כולם צריכים? מה כולם יודעים? מה כולם קונים? לאן

כולם הולכים? שיהנו להם כולם! לי יש את מה שה' נתן

לי. ובזה אני מרוכז.

למה לי לדבר מאחרים?"

התפוחים, כמוהם גם התמימים והחכמים, נראה לכם נופלים רחוק מהעצים? ודאי שלא!

אז בואו נתקדם לדור השני של חכמית ותמימה, ונראה איך העניינים מתגלגלים שם. לחכמית יש בת בשם

'מושלמת' שנישאה לחתן בשם 'בסט'. לתמימה אף היא יש בן ושמו, איך לא, 'תם'. והוא נישא לכלה בשם 'תמי'.

נקשיב הפעם לכמה שיחות שמתנהלות בין 'בסט' לבין 'תם'. ואמנם לא מאוד מנומס להקשיב לשיחות נפש

המנהלים שני אברכי משי צעירים, אבל למען נלמד מהם דעת וחכמה, סליחה, תמימות, המטרה הפעם מקדשת

את האמצעים.

"בוקר טוב, תם! רציתי לשאול אותך, אתה עדיין מקבל בכלל רק דתות?"

"כן. זה מה שאני מקבל. ואני מודה על זה לה'!"

"אני חושב שזה לא הוגן. שמעתי שהרבה אברכים מקבלים מילגה נוספת כל חודש"

"אני לא יודע מה קורה איתך. אבל אנחנו ב"ה מסתדרים עם מה שיש ואנחנו שמחים"

"אבל למה שאנחנו נקבל פחות מהם?"

"אבל הכסף הזה מספיק לנו! ולמה לי לדבר מאחרים?"

"תם! אתה פשוט תמים! למה לא לדבר מאחרים!..."

"תגיד עוד משהוא, תם, נרשמתי לחברות של 'אוהל תורה'?"

"לא. נראה לי שהמבחנים שלהם לא מתאימים לסגנון הלימוד שלי."

"אבל 80% מהאברכים נרשמו! למה תהיה שונה?"

"זה מעשה שלהם. וזה מעשה שלי"

"זהו בדיוק! אם זה מעשה שלהם, זה גם מעשה שלי!..."

"ואם אנחנו כבר מדברים, אשתך כבר מוצאה עבודה?"

"כן! ישתבח שמו! מייד בסיום שבוע השבע ברכות אמרה לי תמי: אני כ"כ רוצה לעזור בפרנסה כדי שאתה

תוכל ללמוד תורה בנחת. שאלתי אותה מה היא אוהבת

לעשות, אמרה לי לטפל בתינוקות, ישבנו והתפללנו לה'

"אז... אם את יכולה להגיע ביום אחר, עדיף. יש לנו כאן עומס מטורף, המון עזרה ראשונה, ואני לא רואה איפה אפשר לדחוף אתכם בכלל!"

אני סוקרת במבט מהיר את אסתי הכאובה, את הילדים המאורגנים, ויודעת ש... לא. אני יכולה לדחות את הטיפול הזה, גם אם אצטרך להמתין שם עוד שעתים."

"אני מצטערת שבי, אבל זה פשוט לא ניתן לדיחוי. הילדה סובלת, יש לה מחצבה בפה, היא חייבת טיפול אס-או-אס. נמתין במרפאה בסבלנות, אין אופציה אחרת". אני מורידה את התיק שלי מהמתלה תוך כדי נאום, אנחנו יוצאים וזהו זה.

"טוב, תעשו מה שאתם מבינים, תביאי עיתונים, יהיה לך זמן לקרוא", היא צוחקת.

אסתי עוקבת אחרי השיחה ונושמת לרווחה כשהיא רואה אותי לבושה במעיל. אני מבקשת שוב מכולם להיות כמושמיים, כמותיקה סוד עם הבכור ומבקשת שלא ישתמש בזכות הווטו שלא לצורך, מרגיעה שאבא חוזר עוד מעט, וסוף סוף יוצאת לטיול הנכסף עם הבנות שלי.

רוח קרירה מרגיעה את הסערה שבתוכי. אני מתחילה לחשוב בצלילות, מבינה מה מחכה לי בשעות הקרובות: ישיבה באפס מעט במרפאה. הילדים צריכים אותי בבית גם אם הם יסתדרו איכשהו לבד, טובי שכבר צריכה לישון, וגם הזמן היקר שלי שיתמוסס לי לחינם.

"השם", אני מוצאת את עצמי אומרת לו תוך כדי הליכה נמרצת, שמים שחורים מעלי, כוכבים נוצצים, ואבא אחד גדול בשמים שיש לו זמן להקשיב גם לשיטויות ולזוטות שלי, "אבא, אני מבקשת ממך, תסדר לי פרוטקציה, תדאג שאני לא אמתין הרבה זמן במרפאה, שהכל ילך מהר גם אם המזכירה הבטיחה לי שזה ילך לאט".

האוטובוס מתקרב לתחנה. אני ממשיכה לדבר בקטק עם אבא שהולך איתי לכל מקום, גם למרפאת שניימס. "אני ממש לחוצה בזמן, אני לא אוהבת שהילדים הולכים לישון מאוחר, וזה מה שיקרה אם אני לא אהיה בקרוב בחזרה בבית. תסדר לנו תור בהקדם, טוב אבא!?"

שלוש תחנות, אסתי לוחצת על ה'עצור' הנכסף, אף אחד לא תפס לה... נכנסות למרפאה, מביטה ימין ושואל ומרימה מבט שואל לעבר המזכירה העסוקה בהקלדה. "מה קורה? אנחנו וויינר, לעזרה ראשונה"

"רק שנייה", היא משיבה ופונה לאברך שעומד ליד הדלפק, "שמענו בניין, בדקתי, זה ייקח לפחות עוד עשרים דקות".

"אז אני הולך", הוא אומר ויוצא בצעדים מהירים מהדלת השקופה.

"וויינר אסתי, נכון?" היא בודקת במחשב ומרימה עיניים צוחקות, "אתם נכנסים עכשיו, מיד אחרי שהמטופל בחדר 2 יוצא".

"אמרת לי שיש עומס", אני מציינת, נפעמת מהנשיקה של אבא בשמים.

"יהיה עומס! את לא מתארת לעצמך מה הלך כאן, אבל כמה עזבו, נבהלו מהבלגן. הנה, ראית בעצמך. נגמר לו פתאום הזמן לחכות, היה לך מזל".

הייתה לי תפילה...

"אמר הקב"ה, הוויינרים בתפילה, שאין לך מידה יפה ממנה, ואפילו אין אדם כדאי לענות לו, חסד אני עושה עמו ועונה לו, שכל דרכי חסד" (תנחומא וירא א).

מתוך הספר 'שישים שיחות שנענו' אפשר להשיג בחנויות אור החיים

מישוב

שלום חבר יקר!
בכדי שנוכל לייעל את הפעילות, נשמח אם תוכל להקדיש כמה דקות ולענות לשאלות הבאות.

ארגון הקבצו:

האם השתתפת פעם בפעילות של הארגון? אם כן, איזה? _____

האם הייתה לך תועלת מהפעילות? כמה (דרג מ-1 עד 10) _____

האם לדעתך צריך לשנות את הפעילות, הסגנון, התוכן וכדומה? נשמח אם תפרט בקצרה.

האם לדעתך ישנה פעילות שהיא נצרכת ועדיין לא קיימת?

עלון 'הקבצו':

האם העלון הגיע לידך? כמה פעמים? ואיך? _____

האם נהנית ממנו? כמה (דרג מ-1 עד 10) _____

האם היית רוצה להיות מנוי (לקבל בדואר הביתה) ובאיזה מחיר? _____

והאם היית רוצה להיות מפיץ (לקבל חבילה בדואר ולחלק) ובאיזה מחיר? _____

האם יש לך הצעות עבור העלון? גודל / סגנון / מדורים וכדומה. _____

הפצה:

האם יש לך קשר לברסלב? אם כן, באיזה סגנון ובאיזו רמה? _____

האם אתה מרגיש מסופק בקשר שלך לברסלב, או שהיית רוצה להתקדם בזה יותר? _____

אילו דברים לדעתך היו יכולים לסייע לך, או לסביבתך, בנושא של ברסלב? _____

נא להחזיר לכתובת אימייל: hikavtzu@gmail.com

תודה על המשוב

נשתדל להתייחס ברצינות לכל הפרטים

בשורה משמחת

ענבי הגפן בענבי הגפן

בשעה טובה ומוצלחת מערך השידוכים
שעל ידי ארגון הקבצו עבר שדרוג מיוחד

צוות מקצועי של שדכנים ושדכניות
יעזרו לכם למצוא את זיווגכם
בקלות ובמהירות בס"ד

מערך השידוכים שעל ידי ארגון הקבצו נפתח מתוך
מטרה לתת מענה לבחורים ליטאים ומשפחות ליטאיות
המקורבים לרביה"ק מוהר"ן מברסלב ומעונינים בשידוך
כזה

לפרטים והרשמה יש לפנות בטל': 058-329-4993

או במייל: shiduch148@gmail.com